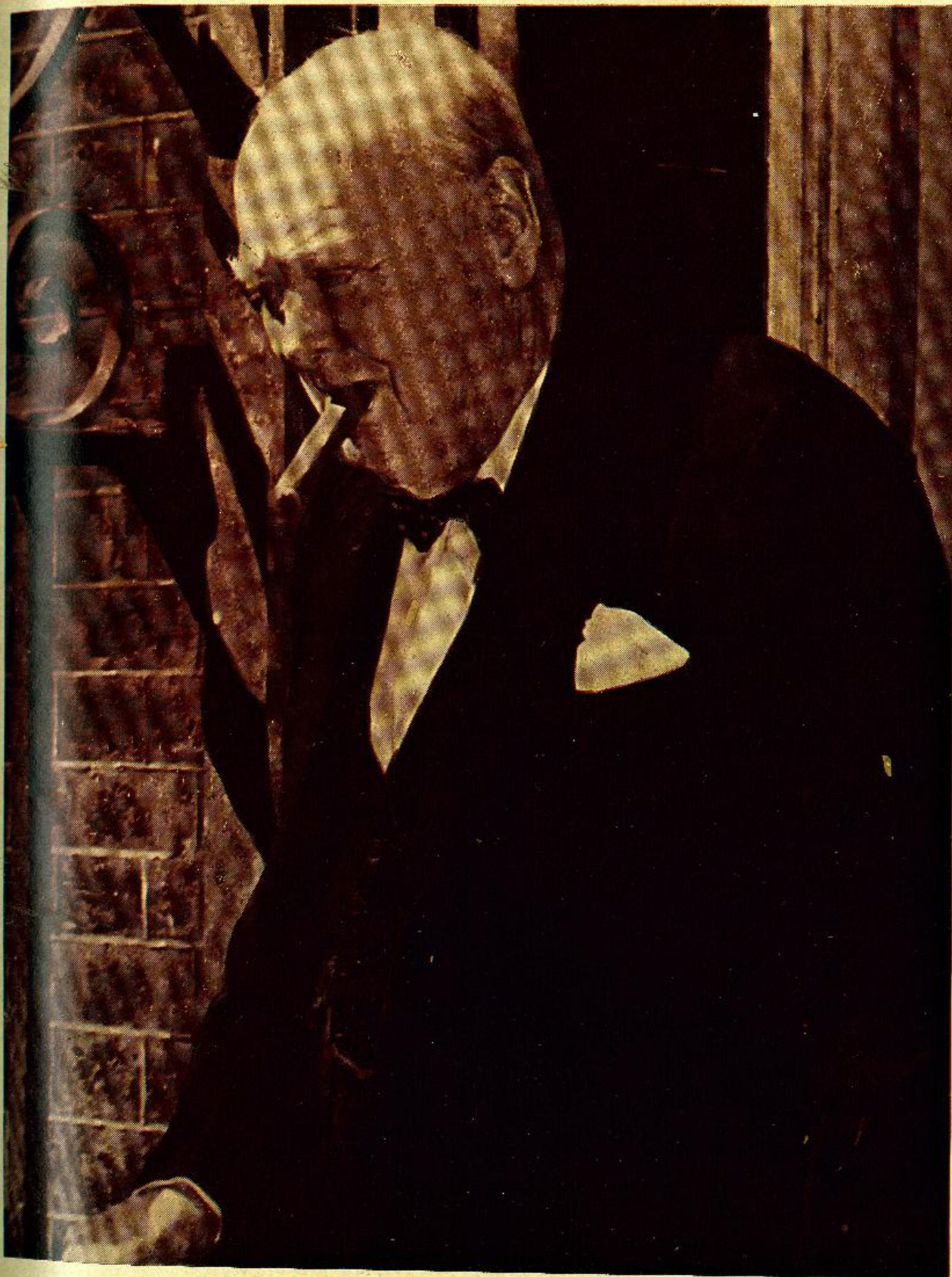

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน มีนาคม - เมษายน ๒๕๐๘

วินสตัน เชอร์ชิลล์ WINSTON CHURCHILL 1874-1965

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๕

ฉบับที่ ๒

มีนาคม - เมษายน ๒๕๐๘

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วินสตัน เชอร์ชิลล์ รัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่แห่งศตวรรษ (๑) ทวี มุขระโกษา ๗๕	
แนะนำแบบเรียนวิทยาศาสตร์ ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธุ์ ๘๕	
สื่อการศึกษาเพื่อความรับผิดชอบ... .. รัญจวน อินทรกำแหง ๘๘	
โครงการบรรณานุกรมแห่งชาติ นวลฉวี สุธรรมาวงศ์ ๑๐๔	
วิจารณ์ "นักดนตรีเอกของโลก" ทองหยด ประทุมวงศ์ ๑๐๕	
หลักสูตรวิชาครูมัธยม ตามระเบียบว่าด้วย การสอบวิชาครู พ.ศ. ๒๕๐๕ ๑๑๓	
เฉลยข้อสอบวิชาครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ. ต้น) พ.ศ. ๒๕๐๗ หมวด ก. วิชา บรรณารักษศาสตร์ (๑) ทวี มุขระโกษา และ ชลัช ลีชนวนิช ๑๒๑	
บทบรรณาธิการ—แหล่งทรัพยากร ๑๓๒	

T.L.A. BULLETIN

Volume 9, No. 2

March-April B.E. 2508 (1965)

CONTENTS

Winston Churchill, a Great Statesman of the century (1) <i>Tawee Mukatarakosa</i> ...	75
Scientific Textbooks for High School <i>M.R. Chiravatana Chakrabandh</i> ...	85
Book, a meduim for Children's education <i>Ranjuan Intarakumhāng</i>	99
National Bibliography <i>Nualchavee Suthamvongs</i>	104
Book Review—a Thai book "The Great Musicians of The World" <i>Tongyod Pratoomvongs</i>	109
Library Science Courses For Higher Certificate in Education	117
Key to The Library Science Examination { <i>Tawee Mukatarakosa and</i> (B.E. 2507) (1) { <i>Shalash Liyavanija</i>	121
Editorial: Librarian, a resource... ..	132

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๘

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายก

อุปนายก คนที่ ๑

อุปนายก คนที่ ๒

เลขาธิการ

เหรัญญิก

บรรณารักษ์

ปฎิคม

นายทะเบียน

ประธานแผนกเทคนิคสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร

ประธานแผนกหาทุน

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

นางแม่นมมาต ขวดัด

นายสุข พงษ์สถิตย์

นางสาวอุทัย ทุติยะโพธิ์

นางสาวอรสา วงศ์ยังอยู่

นางสาวกัทธิดี สัมบัติศิริ

นางสาวอุดม รัตนากร

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

นางนิตยา จุฑามาศย์

นายสุข พงษ์สถิตย์

นางฉวีรินทร์ ช่างโชติ

นางสาว ~~อรสา~~ อินทรกำแหง

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

นางกุดทรัพย์ เกษแม่นกิจ

นางนิตยา จุฑามาศย์

นางสาวอุทัยสถิตย์ อัมพวงศ์

ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธุ์

นางสาวกัทธิดี สัมบัติศิริ

นายฉุน ประภาวิวัฒน์

คุณหญิงนิลวรรณ ปิ่นทอง

นายกระจำ เป้นญาติ

นางสาวบุญเจือ องค์ประดิษฐ์

นายเออ บุษปะเกศ หงดกุด

นางฉวีบุณย์ ชัยปาน

นางสาวศรีทอง ดีหาพงศ์

นางทรรคนิยา กิตยาณมิตร

นางสาวฉวีดาณีย์ กิรานุกิตต์

นายทศ มุขระโกษา

นายตรุณ พลศิริ

นางจิตตรา ประนิษ

Office Bearers of the T.L.A. 1965

President	Mrs. Maenmas Chavalit
Vice President	Mr. Sook Pongsatidya
	Miss Uthai Thutiyapoth
Secretary	Miss Rasa Wongyongyu
Treasurer	Miss Katalee Sombatsiri
Librarian	Miss Lamool Ratakorn
Chief of Reception Committee	Dr. Damrong Bejrablanya
Registrar	Mrs. Nitaya Jutamart
Chief of Foreign Relations	Mr. Sook Pongsatidya
Chief of Library Trainings	Mrs. Sirin Chuangchote
Chief of Public Relations	Miss Runjan Intarakumhang
Editor of the T.L.A. Bulletin	Dr. Damrong Bejrablanya
Chief of Publication	Mrs. Kulasap Kesmankit
Chief of Library Clinic	Mrs. Nitaya Jutamart
Chief of Bibliography	Miss Suthilak Ampanwongs
Chief of Union Catalog	M.R. Chiravathana-Chakrabandh
Chief of Fund Raising	Miss Katalee Sombatsiri
Member	Mr. Choon Prabhavivadhana
Member	Miss Nilawan Pintong
Member	Mr. Krachang Manyati
Member	Miss Boonchua Ongkapradit
Member	Mr. Eua Busapakes Hongskul
Member	Mrs. Vibulpen Charpani
Member	Miss Srithong Sihapongsa
Member	Mrs. Tusneeya Kalayanamit
Member	Miss Vilawin Viranuvatti
Member	Mr. Tawee Muektarakosa
Member	Mr. Daroon Bhalasiri
Member	Mrs. Chittra Pranij

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่งานศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์ ดำรง เพ็ชรพลาย

กรรมการที่ปรึกษา

นายกระจำนัง แม้นญาติ

ประจำกองบรรณาธิการ

นายชลัย ลียะวณิช

น.ส. ผกายวรรณ เบญจกาญจน์

นายทวี มุขระโกษา

น.ส. สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์

น.ส. ทองหยด ประทุมวงศ์

นายเอื้อ บุณปะเทศ หงสกุล

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา : นายแพทย์ ดำรง เพ็ชรพลาย

สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถกถาเลขที่ ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ บางลำภู พระนคร

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ มงคลการพิมพ์ ๑๐๑ ถนนคานี บางลำภู พระนคร

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความต่อนานี้โดยไม่ได้รับอนุญาต

T.L.A. Bulletin

Official Bi-monthly journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablaya

Editorial Supervisor

Mr. Krachang Manyati

Editorial Staff

Mr. Eua Busapakes Hongskul

Miss Suthilak Ampanwongs

Miss Phakaivan Benchakarn

Mr. Tawee Mukatarakosa

Mr. Shalash Liyavanija

Miss Tongyod Pratoomvongs

Owner Thai Library Association

Mahamakut Rajvidyalaya

Bovoranives, Bangkok, Thailand

Printed at Mongkol Press, Bangkok, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner.)

วินสตัน เชอร์ชิลล์

รัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่แห่งศตวรรษ

(๑๘๗๔-๑๙๖๕)

ทวี มุขระโกษา

๒๔ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๕ เวลา ๘ นาฬิกา (ตรงกับเวลาประเทศไทย ๑๕.๔๐ น.) ประเทศอังกฤษและโลกได้สูญเสียรัฐบุรุษยิ่งใหญ่แห่งยุคไปอย่างไม่มีวันกลับ และนับเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์โลกทีเดียว นั่นก็คือ “การถึงอสัญกรรมของท่าน เชอร์วินสตัน เชอร์ชิลล์”

วินสตัน เชอร์ชิลล์ เป็นบุรุษผู้ที่แข็งแกร่งและยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งศตวรรษ เป็นบุคคลที่รวมสิ่งที่ยกย่องทั้งหลายไว้ในตัวเองอย่างสมบูรณ์ ในชั่วชีวิตของท่าน ท่านเป็นที่รัฐบุรุษ นักการเมือง นักการทหาร นักพูด จิตรกร นักปราชญ์ นักเขียนนวนิยาย และนักประวัติศาสตร์ บุคคลแบบนี้หาได้ยากในโลกถึงจะมีสักคนหนึ่ง

นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ คนหนึ่งชื่อ เอ. แอล. ฮาล์ว ได้กล่าวถึงเชอร์ชิลล์ว่า ในบรรดาบุคคลทั้งหมดที่ประเทศชาติของเราเป็นหนี้บุญคุณอยู่อย่างมากมาย สำหรับความมั่นคง และความปลอดภัยของประเทศชาติในอดีต ที่ได้นำประเทศให้รอดพ้นจากความหายนะในยามประเทศอยู่ในห้วงภยันตราย ไม่ว่าจะเป็นสมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบทที่ ๑, เกรก, คอมเวลล์, มาร์ลเบอเรอ, ทรูทิลพิทท์ และเนลสันก็ตาม เราเป็นหนี้บุญคุณท่านวินสตัน เชอร์ชิลล์ อยู่มากกว่าผู้ใด เพราะไม่เคยมียามใดที่ประเทศชาติจะตกอยู่ในภาวะที่ล่อแหลมต่อภยันตรายอันใหญ่หลวงยิ่งกว่า ปี ค.ศ. ๑๙๔๐

ก่อนที่จะกล่าวถึงชีวประวัติของท่าน เชอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์นั้น กว่าจะได้ศึกษาเรื่องราวความเป็นมาของตระกูลเสียก่อน เพื่อจะได้เกิดความซาบซึ้งยิ่งขึ้น

ในระหว่าง ค.ศ. ๑๗๐๒-๑๗๑๔ อันเป็นรัชสมัยของพระราชินีแอนน์นั้น มีแม่ทัพคนหนึ่งที่มีความเก่งกาจสามารถในการศึกสงครามและมีอำนาจมาก เคยรบชนะศึก

สงครามมาหลายครั้งหลายคราว เป็นต้นว่าศึกที่เบลนไฮม์ (Blenheim) รามิลล์ส (Ramillus) อูเดนนาร์ก (Oudennard) และมาลพลาเกต (Malplaquet) จนได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นดยุก (Duke) เป็นบำเหน็จความชอบ ท่านแม่ทัพที่กล่าวถึงนี้คือ จอห์น เซอร์ชิลล์ (John Churchill, ๑๖๕๐ - ๑๗๒๒) ซึ่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นดยุกแห่งมาร์ลเบอโร (Duke of Marlborough) และได้รับพระราชทานที่ดินสำหรับสร้างวังขนาดใหญ่อยู่ที่เบลนไฮม์ ในออกซฟอร์ดไชร์ (Blenheim in Oxfordshire) เมื่อ ค.ศ. ๑๗๐๕

ท่านดยุกเป็นขุนนางที่อยู่ใกล้ชิดกับส่วนตัวกับสมเด็จพระราชินีแอนน์ ภริยาของท่านดยุก คือซาราห์ เจนนิง (Sarah Jennings) ก็เป็นพระสหายที่สนิทสนมกันเป็นพิเศษกับสมเด็จพระราชินีแอนน์ผู้ปกครองประเทศอังกฤษในสมัยนั้น

ผู้สืบทอดจากท่านดยุกในระยะต่อมาก็ไม่ปรากฏว่ามีชื่อเสียงอะไรเด่นขึ้นมา เห็นจะเป็นเพราะว่า อังกฤษในสมัยนั้น ถือกันว่าผู้มีบรรดาศักดิ์ ขนาดชั้นดยุก แล้วจะไม่ยอมนำตัวมาถูกลูกศร หรือแสวงหาชื่อเสียงในทางการเมืองเป็นอันขาด เหตุนี้ผู้สืบทอดแห่งมาร์ลเบอโร จึงไม่ได้สร้างชื่อเสียงเด่นไว้ใน ประวัติศาสตร์ อังกฤษ เป็น เวลาสองชั่วอายุคน

สกุลนี้พึงจะมาเริ่มมีชื่อเสียง อีกครั้งหนึ่งในสมัย ของท่านดยุก แห่งมาร์ลเบอโร คนที่ ๗ ทั้งนี้เพราะบุตรชายคนหนึ่งของท่านดยุกผู้นี้เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเด่นขึ้นมาในฐานะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง บุตรชายคนที่ว่านี้คือ ท่านลอร์ด แรนคอล์ฟ เซอร์ชิลล์ (Lord Randolph Churchill, ๑๘๔๙-๑๘๙๕)

แรนคอล์ฟ เซอร์ชิลล์ นั้นมีชื่อเต็มว่า "แรนคอล์ฟ เฮนรี สเปนเซอร์" เซอร์ชิลล์ (Randolph Henry Spencer Churchill) เป็นบุตรคนที่ ๓ ของท่านดยุกแห่งมาร์ลเบอโรคนที่ ๗ เมื่อ ค.ศ. ๑๘๗๓ ขณะที่แรนคอล์ฟมีอายุ ๒๔ ปีกำลังหนุ่มแน่น วันหนึ่งขณะที่กำลังมีงานแข่งเรือ อันเป็นงานประเพณีเพื่อการสมาคมระหว่างหนุ่มสาวจะได้มา พบกัน แรนคอล์ฟได้ไปร่วมงานนั้นด้วย ณ ที่แห่งนั้นเองเขาก็มองครุฑีนางหนึ่งในกลุ่มนั้น ซึ่งเป็นคนสวยจับใจและเป็นที่ถูกตาตักตักใจเขาเป็นอย่างมาก นับเป็นวาระแรกที่เขาได้บังเกิดความรักขึ้นอย่างแท้จริง และภายในระยะเวลาอันสั้น เขาก็สามารถทำความรู้จักกับเธอจนได้ ในที่สุดรักย่อมเข้าใจในรัก ทั้งสองก็มีความสนิทสนมกันอย่างรวดเร็ว เพียง ๒-๓ วัน เท่านั้นก็ชวนกันไปเดินเล่นได้

คืนวันหนึ่งเป็นวันที่มีอากาศอบอุ่น ท้องฟ้าปลอดโปร่งแจ่มใส แม้ว่ามันจะเป็นคืนที่อยู่ในระหว่างกาพย์กัฏตาม แต่ทว่าท้องฟ้าก็กระจ่างด้วยแสงดาวอันระยิบระยับ และเมื่อมองไปตามลำน้ำ ก็จะเห็นแสงไฟวอมแวมอยู่ทั่วไป บรรยากาศคืนนั้นช่างโรแมนติกเสียจริงๆ ภายหลังจากรับประทานอาหารค่ำเสร็จแล้ว หนุ่มสาวทั้งสองก็ชวนกันไปนั่งคุยกันตามลำพังสองต่อสอง ประสาหนุ่มสาวที่ตกอยู่ในห้วงแห่งความรัก และในคืนนั้นเอง แรนคอล์ฟก็ได้ออกสนใจขอแต่งงานกับเพื่อนสาวของเขา ซึ่งก็ได้รับคำตอบตกลงทันที เพื่อนสาวนั้นก็ชื่อ จีเนตต์ เจโรม (Jeannette Jerome) ซึ่งขณะนั้นมีอายุ ๑๙ ปี พิธีสมรสได้กระทำกันที่สถานเอกอัครราชทูตอังกฤษในกรุงปารีส เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๑๘๗๔ ทั้งนี้เพราะฝ่ายเจ้าสาวขณะนั้นพำนักอยู่กับมารดาที่กรุงปารีส

จีเนตต์ เจโรม เป็นชาวอเมริกันโดยกำเนิด เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด มีลักษณะปราดเปรียวอย่างหาตัวจับยาก เป็นคนชอบสมาคมและฉลาด เป็นธิดาของ เลียนวาร์ด คับบลิว เจโรม (Leonard W. Jerome) ชาวอเมริกัน ผู้ดำเนินอาชีพทางหนังสือพิมพ์ โดยเป็นเจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ "นิวยอร์ก ไทม์ส" นอกจากนั้นยังเป็นผู้สร้างสนามแข่งม้าที่ใหญ่ที่สุดเป็นครั้งแรกในอเมริกา คือ Jerome Park Course และ Coney Island Jockey Club เลียนวาร์ด เจโรม จึงอยู่ในพวกผู้ยิ่งใหญ่หรือบิดาแห่งวงการแข่งม้าในอเมริกา

เลียนวาร์ด เจโรม เป็นบุรุษที่ขยันขันแข็ง ชอบการต่อสู้ มีนิสัยไม่ยอมแพ้ใครง่ายๆ เป็นคนกล้าได้กล้าเสีย เพราะนิสัยแบบนี้เองบางครั้งจนเจียนจะทำให้เขาหมดตัวไปเลยทีเดียว แต่แล้วก็ต้องบุกบันต่อสู้หาเงินทองมาสร้างตัวใหม่ จนร่ำรวยขึ้นมหาเศรษฐีอีกครั้งหนึ่ง

เลียนวาร์ด เจโรม เป็นบุรุษที่เข้มแข็งมีหัวรุนแรงทางการเมือง หนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์ส ของเขาจะตีพิมพ์บทความวิจารณ์การเมืองอย่างรุนแรงเสมอ มีครั้งหนึ่งในระหว่างสงครามกลางเมืองของอเมริกันนั้น ประชาชนกลุ่มหนึ่งไม่พอใจในบทวิจารณ์การเมืองของหนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทม์สเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ยกพวกกันมาเพื่อจะบุกทำลายสำนักงานหนังสือพิมพ์นี้ แต่เลียนวาร์ดได้รู้เบาะแสมาก่อน จึงได้เตรียมต่อสู้ป้องกันอย่างเต็มที่ มีการจัดตั้งปืนใหญ่ไว้หน้าโรงพิมพ์ วางอาร์มไว้อย่างเข้มแข็ง ซื้อมันโรเฟิลแจกให้คนงาน

ในโรงพิมพ์คนละครบอกร พอประชาชนกลุ่มนั้นยกพวกชื้อกันเข้ามา เพื่อจะบุกทำลายโรงพิมพ์ของเขา เลียวนาร์ก็สั่งให้ทุกคนยิงทันที ประชาชนกลุ่มนั้นเห็นความเดือดขาดและเอาจริงเอาจังของเขาที่ชยาคชวัญหนีแตกกระเจาไป มีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสหลายคน

หลังจากที่ แรนคอล์ฟ เซอร์ซิลล์ แต่งงานกับจินเนทท์ เจโรมที่กรุงปารีสแล้ว เขาก็พาเจ้าสาวของเขากลับมาพำนักอยู่ในคฤหาสน์ในวังเบลนไฮม์ ทั้งสองครองรักอย่างผูกคีมก้อมาวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๗๔ เลดี้ แรนคอล์ฟ เซอร์ซิลล์ ก็ได้ให้กำเนิดบุตรคนแรกเป็นชาย ซึ่งคลอดก่อนกำหนด (๗ เดือนครึ่ง) วันที่เซอร์ซิลล์ เกิดนั้นมารดาไม่สำกผัน เพราะในวันนั้นมีการจัดเลี้ยงปาร์ตี้ขนาดย่อมๆ ขึ้นในวัง และเลดี้แรนคอล์ฟ กำลังเต้นรำอยู่ เมื่อรู้ตัวว่ามีอาการผิดปกติ จึงขอตัวกลับไปยังห้องพัก แต่ระยะทางจากห้องเต้นรำกับห้องพักนั้นห่างกันพอควร และขณะนั้นก็จวนตัวเต็มที จึงแวะเข้าที่ห้องเก็บเสื้อคลุมสำหรับผู้มาเต้นรำ แล้วทารกก็คลอดออกมา ณ ที่แห่งนั้น เด็กน้อยผู้นั้น ต่อมาก็ได้รับการตั้งชื่อว่า "วินสตัน เลียวนาร์ค สเปนเซอร์ เซอร์ซิลล์"

ชื่อนี้นับว่าเป็นมงคลนาม เพราะได้รวมเอาชื่อบรรพบุรุษของเซอร์ซิลล์มารวมไว้ในตัวเด็กน้อยคนเดียว คำว่า "วินสตัน" นั้นก็ได้ชื่อนี้มาจากบรรพบุรุษซึ่งนับย้อนหลังไปถึง ๑๐ ชั่วอายุคน คือชื่อของวินสตัน เซอร์ซิลล์ ผู้เป็นบิดาของท่าน จอห์น เซอร์ซิลล์ หรือดยุกแห่งมาร์ลเบอโร ผู้ยิ่งใหญ่คนแรกนั่นเอง ท่านผู้นั้นเป็นถึง Cavalier Squire of Dorsetshire ส่วนคำว่า "เลียวนาร์ค" ก็ได้มาจากชื่อของขุนตาชาวอเมริกัน เลียวนาร์ค เจโรม เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นิวยอร์กไทมส์ และคำว่า "สเปนเซอร์" ก็ได้มาจากท่านลอร์ดเฮนรี สเปนเซอร์ เซอร์ซิลล์ ผู้เป็นบิดา

จากการลำดับบรรพบุรุษทั้งทางฝ่ายบิดาและมารดาของวินสตัน เซอร์ซิลล์แล้ว จะเห็นว่าทั้งเลือดอเมริกันและอังกฤษรวมกัน เซอร์ซิลล์ เคยพูดเกี่ยวกับตัวท่านเองเสมอว่า "มีเลือดอเมริกัน ๕๐ เปอร์เซ็นต์และเลือดอังกฤษ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เต็ม" บรรพบุรุษทั้งสองฝ่ายก็เป็นผู้มีตระกูลทั้งสิ้น ก็เป็นนายทหารและนักธุรกิจที่ยิ่งใหญ่ ตลอดจันวัรบบุรุษ ทั้งนและทั้งนส่วนดีทั้งหลายของบรรพบุรุษเหล่านั้นบังเอิญมารวมอยู่ในตัวของวินสตัน เซอร์ซิลล์ อันเป็นสิ่งที่ทำให้เลือดของเขาเข้มข้นยิ่งขึ้น และเป็นผู้ฉลาดปราดเปรื่องมากที่สุดทีเดียว

เชอร์ชิลล์ได้สร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้พบเห็นมาแต่เด็ก ๆ เพราะเป็นทารกที่มีอายุไม่ครบกำหนดคลอด ดังนั้นเมื่อเกิดมาจึงมีตัวเล็กมากผิดปกติ ใบหน้าก็ขาวซีด มีผมสีแดง และไหล่เอียง ๆ ทางฝ่ายพ่อแม่ก็ใจไม่ตกกลัวลูกจะไปไม่รอด เพราะทารกป่วยออก ๆ แอต ๆ อยู่เป็นนิจ แต่เด็กน้อยก็โตวันโตคืนและร่างกายแข็งแรงขึ้นเป็นลำดับผ่านพ้นเขตก้อนทรายมาได้ แต่ก็เป็นคนร่างบอบบางอยู่นั่นเอง เชอร์ชิลล์ ได้สร้างความประหลาดใจเป็นอย่างมากแก่ผู้พบเห็นอีกครั้งหนึ่งเมื่อเขาเป็นนักเรียน เพราะเขาเป็นนักเรียนโปโลชั้นเยี่ยม และยังเป็นแชมป์นฟันทาบของโรงเรียนอีกด้วย อัจฉริยะก้านนี้เริ่มฉายแสงบ้างแล้ว

ในปี ค.ศ. ๑๘๗๖ ขณะเชอร์ชิลล์ มีอายุ ๒ ขวบ ได้ติดตามบิดาซึ่งไปเป็นเลขานุการส่วนตัวของท่านดยุค แห่งมาร์ลเบอเร็คคนที่ ๗ (ปู่ของเชอร์ชิลล์) ผู้ดำรงตำแหน่งอุปราชแห่งไอร์แลนด์ พานักอยู่ ณ กรุงดับลิน ชอบเล่นตีกาตาทหารเหล็กวิลาสชีวิตตอนเด็ก ๆ อยู่ใกล้ชิดกับพี่เลี้ยงชื่อ นาง เอ. เวอเร็ตต์ ส่วนบิดานั้ยังอยู่กับการเมืองของไอร์แลนด์ มารดาก็ออกงานสังคมไม่หยุดหย่อน เวลาที่จะมาคลุกคลีกับบุตรชายไม่ค่อยมี

ค.ศ. ๑๘๘๑ อายุได้ ๗ ขวบ เดินทางกลับกรุงลอนดอน

ค.ศ. ๑๘๘๒ อายุได้ ๘ ขวบ มารดาเห็นว่าลูกชายพอจะเรียนหนังสือได้แล้ว จึงได้ส่งเข้าเรียนที่โรงเรียนที่ทันสมัยและแพงที่สุด คือโรงเรียน เซนต์เจมส์

ค.ศ. ๑๘๘๔ อายุ ๒๐ ปี จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย แซนเฮิสท์ เชอร์ชิลล์ได้ที่ ๘ ในจำนวนนักเรียนที่สอบเป็นนายทหาร ๑๕๐ คน และได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายทหารประจำอยู่ในกองทหาร ยัสซาร์ที่ ๔

ค.ศ. ๑๘๘๕ เชอร์ชิลล์ ต้องสูญเสียบิดาบังเกิดเกล้า ท่านลอร์ดแรนคอล์ฟถึงแก่กรรม เชอร์ชิลล์ได้อาสาสมัครเข้ารับในกองทัพบกในคิวบา

ค.ศ. ๑๘๘๗ มียศเป็นนายร้อยโท ไปประจำกองทหารราบบุญญาปีที่ ๓๑ และรับราชการในกองทัพบก มาลากันต์ (ทางพรมแดนด้านตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดีย)

ค.ศ. ๑๘๘๘ ไปรับราชการในตำแหน่งนายทหารคนสนิทของ เซอร์ คัมบลิว ลอคฮาร์ต ในกองทหารอาสาประจำกรมทหารม้า แลนเชอร์ ที่ ๒๑ และปฏิบัติการในกองทหารอาสาโดยร่วมสงครามในศึก ออมครัมมัน

ค.ศ. ๑๘๙๙ เซอร์ซิลล์อายุได้ ๒๕ ปี ได้ลาออกจากทหารโดยมีความตั้งใจว่าจะดำเนินวิถีชีวิตในการเมืองเจริญตามรอยบิดา เขาได้รับการคัดเลือกจากพรรคคอนเซอร์เวทิฟ ให้เป็นผู้หนึ่งที่จะเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งซ่อมประจำเขตโอลด์แฮม แต่ผลสุดท้ายก็แพ้ วอลเตอร์ รันชีแมน

หลังจากผิดหวังการเลือกตั้งดังกล่าวแล้ว เซอร์ซิลล์ก็สมัครเข้าทำงานเป็นผู้สื่อข่าวสงครามประจำหนังสือพิมพ์ มอร์นิงโพสต์ ในแอฟริกาใต้ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๒๕๐ ปอนด์ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีกต่างหาก เขาออกเดินทางจากเอสต์ คอร์ต โดยรถไฟ และถูกพวกบัวร์จับเป็นเชลยในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๘๙๙ แต่ในที่สุดก็หนีรอดมาได้เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ในปีเดียวกัน การหนีรอดมาได้นี้เป็นที่เรื่องลือกันมาก

ค.ศ. ๑๙๐๐ เซอร์ซิลล์เดินทางกลับถึงบ้านในตอนปลายฤดูร้อน และพอเหมาะกับการเลือกตั้ง เขาจึงฉวยโอกาสตัดสินใจเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตโอลด์แฮมอีกครั้ง คราวนี้ปรากฏว่าเขาได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี ในฐานะผู้กล้าหาญ หรือในลักษณะอย่างวีรบุรุษผู้ชนะศึก และในที่สุดเซอร์ซิลล์ก็ได้รับเลือกตั้งเข้าสู่สภาในฐานะผู้แทนราษฎรพรรคคอนเซอร์เวทิฟ ประจำเขตโอลด์แฮม

การเข้าสู่รัฐสภาของเซอร์ซิลล์นั้น เขาเข้าไปอย่างผู้มีชื่อ แม้นักการเมืองจะไม่เคยเห็นหน้าคำตาเขามาก่อนเลย แต่ก็รู้จักชื่อเขาเพราะข่าวการหลบหนีที่คุมขังของพวกบัวร์เมื่อปีที่แล้วยังไม่เลือนหายไปเลย และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือเขาเป็นบุตรชายของท่านลอร์ด แรนคอล์ฟ

คำปราศรัยของเซอร์ซิลล์ในตอนนั้น ที่นับว่าเป็นชิ้นโบว์แดงก็คือคำปราศรัยเกี่ยวกับสงครามบัวร์ ซึ่งทำความพอใจให้ทั้งพรรคคอนเซอร์เวทิฟ และพรรคตรงกันข้าม แต่ถึงแม้ว่าคำปราศรัยของเขาจะเป็นที่พอใจของสมาชิก แต่การกระทำบางอย่างของเขาก็ไม่เป็นที่พอใจของพรรคเดียวกัน ตามหลักปฏิบัติของพรรคคอนเซอร์เวทิฟนั้นถือว่าสมาชิกทุกคนจะต้องเชื่อฟังและทำตามผู้ที่ป็นหัวหน้า แต่วันสตันเซอร์ซิลล์มักจะถือความเห็นของตนเองเป็นที่ยึดมั่น มีอยู่คราวหนึ่งเขาได้กล่าวโจมตีงบประมาณทางทหาร โดยเขาขอให้รัฐบาลคำนึงถึงความยากจนของราษฎรก่อนสิ่งอื่น คำปราศรัยของเขาทำความพอใจให้แก่สมาชิกพรรคลิเบอรัล ซึ่งเป็นฝ่ายตรงกันข้ามเป็นอันมาก

ในระยะเวลาสามปีแรกแห่งการเป็น ส.ส. ของเขานั้น เชอร์ชิลล์สนใจและพูดถึงเรื่องใหญ่อยู่สองเรื่อง คือเรื่องการเงินและการทหาร และในตอนหลังนี้สายตาของคนอื่นในพรรคเดียวกันรู้สึกว่าเขาจะเป็นคนคือนั่นไม่ยอมลงใคร เขามีความขัดแย้งกับพรรคคอนเซอร์เวทีฟที่เขาสังกัดอยู่ด้วยเรื่องการป้องกัน หรือการให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าที่ส่งมาจากอาณานิคมก่อนการค้าเสรี ซึ่งนโยบายแบบนี้เชอร์ชิลล์ไม่เห็นด้วย ความเห็นของเชอร์ชิลล์ไปตรงกับความคิดของพรรคลิเบอรัล ทำให้พรรคคอนเซอร์เวทีฟไม่พอใจในตัวเขาเป็นอย่างยิ่ง ในที่สุดในปี ค.ศ. ๑๙๐๔ เชอร์ชิลล์ก็ต้องย้ายไปเข้ากับพรรคลิเบอรัลและตั้งแต่นั้นมาเขาก็กลายเป็นฝ่ายค้านของ แชมเบอร์เลน

ค.ศ. ๑๙๐๖ ได้มีการเลือกตั้งทั่วไป เชอร์ชิลล์ได้รับการเลือกตั้งในนามของพรรคลิเบอรัล ประจำเมืองแมนเชสเตอร์ เขตตะวันตกเฉียงเหนือ การเลือกตั้งครั้งนี้พรรคลิเบอรัลได้ชัยชนะอย่างท่วมท้นเป็นประวัติการณ์ โดยได้ที่นั่งในสภาถึง ๔๐๑ ที่นั่ง ๑๕๗ และในครั้งนั้นเองเชอร์ชิลล์ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอาณานิคม

ค.ศ. ๑๙๐๘ เชอร์ชิลล์ได้เดินทางไปตรวจราชการที่อัฟริกาตะวันออก เมื่อกลับมาเขาได้เขียนหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งชื่อ My African Journey (การเดินทางในอัฟริกาของข้าพเจ้า) หลังจากเขากลับมาจากอัฟริกาได้ไม่นานนัก เขาก็ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการพาณิชย์ในคณะรัฐมนตรีของ แอสควิธที่ปรับปรุงใหม่ จากนั้นก็ได้รับการเสนอให้ไปสมัครรับเลือกตั้งในเขตตันดีและผลที่สุดก็ได้ชัยชนะ เป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรประจำเขตนี้อยู่จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๒๒

ในระยะนี้มีเหตุการณ์สำคัญอย่างหนึ่งผ่านเข้ามาในชีวิตของเชอร์ชิลล์ ก็ในระหว่างการรณรงค์เพื่อการเลือกตั้งอยู่นั้น เขาก็ได้พบสาวงามผู้หนึ่งชื่อ คลีเมนไทน์ โฮเซียร์ (Clementine Hozier) เป็นธิดาของพันเอก เอช. เอ็ม. โฮเซียร์และเลดี้บลันซโฮเซียร์ เธอเป็นคนสวยมีเสน่ห์ ผมหวีแสงกลางนัยน์ตาโต เมื่อเชอร์ชิลล์พบเป็นครั้งแรก เขาก็หลงรักเธออย่างจับใจ ก่อนจะพบคลีเมนไทน์เขาไม่เคยสนใจผู้หญิงคนไหนมาก่อนเลย เขาจึงตกใจใจขอแต่งงานกับเธอทันที เมื่อเห็นก็เห็นชอบทั้งสองฝ่ายพิธีสมรสก็ได้จัดขึ้นที่เวสต์มินสเตอร์เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ค.ศ. ๑๙๐๘ การแต่งงานครั้งนี้จัดได้ว่าครั้งนี้จัดได้ว่าเป็นการแต่งงานที่หรูหราเอิกเกริกยิ่งงานหนึ่งในอังกฤษ

ค.ศ. ๑๕๑๐ เป็นรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย ทั้งในระหว่างดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีพาณิชย์และรัฐมนตรีมหาดไทย ได้แสดงความสนใจอย่างมากในด้านกฎหมายเกี่ยวกับสังคม และเป็นผู้ริเริ่มกฎหมายหลายฉบับรวมทั้งกฎหมายกำหนดค่าแรงงานขั้นต่ำในอุตสาหกรรมที่ต้องทำงานหนักบางประการ

ค.ศ. ๑๕๑๑ วันที่ ๑ กรกฎาคม เรือบินของเยอรมันไปปรากฏตัวอยู่ที่เมืองท่าอาการ์เคียทางแหลมอัฟริกาเหนือ นับว่าเป็นการคุกคามอย่างเปิดเผยต่อความมั่นคงของฝรั่งเศสในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เซอร์ซิลล์มองเห็นภัยอันใหญ่หลวงกำลังมาสู่ประเทศอังกฤษและเยอรมันได้ประกาศว่า จักรพรรดิมีพระราชประสงค์จะให้ทหารของเยอรมันเป็นทหารที่เข้มแข็งที่สุดในยุโรป และให้มีกองทัพเรืออันทรงอำนาจที่สุดเหนือกว่าอังกฤษอีกด้วยเมื่อเหตุการณ์เป็นไปเช่นนี้ทำให้เซอร์ซิลล์ตื่นตัว และจะก้มหน้าก้มตาอยู่กับงานกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ เขาจะต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันราชอาณาจักรอังกฤษตั้งแต่นั้นมาเซอร์ซิลล์ก็เริ่มศึกษาเกี่ยวกับทหารและการต่างประเทศ เคื่องเคียวอยู่กับเอกสารและศึกษาวิธีดำเนินงานของนายพลวิลสัน ผู้บัญชาการทหาร และเซอร์ เอ็ดเวิร์ดเกรย์ รัฐมนตรีต่างประเทศ และแล้วเขาก็ได้เสนอเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางทหารของยุโรปต่อคณะรัฐมนตรี จากนั้นเขาก็ได้รับเชิญให้เข้าร่วมในคณะกรรมการป้องกันพระราชอาณาจักร ซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีต่างประเทศ รัฐมนตรีกลัง และลอร์ด-เฮลเดนรัฐมนตรีกลาโหม

ในระยะนั้นกองทัพบกและกองทัพเรือของอังกฤษ ไม่มีการประสานงาน กันเลย ทหารบกไม่ยกส่งทหารไปที่ช่องแคบ ทางทัพเรือก็มั่นใจว่าตนก็สามารถจะรักษาสถานการณ์ได้โดยลำพัง เมื่อเหตุเป็นดังนี้ นายกรัฐมนตรีก็เห็นว่าจะต้องมีการปรับปรุงทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทหารเรือเสียใหม่ และเซอร์ซิลล์ได้รับเลือกเข้าดำรงตำแหน่งนั้น ความจริงนายกรัฐมนตรี แอสควิธ นับถือในความสามารถของเซอร์ซิลล์อยู่มากทีเดียว ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของเซอร์ซิลล์เขามักจะอ่านอย่างละเอียดละออเสมอ

เซอร์ซิลล์เริ่มงานอย่างเอาจริงจัง เริ่มจัดระบบใหม่ประการแรกได้ออกคำสั่งให้ข้าราชการทหารเรือตลอดจนเจ้าหน้าที่ในกระทรวง ทหารเรือทุกคนอยู่ ปฏิบัติหน้าที่ ในกองทัพเรือตลอดคืน เพื่อความไม่ประมาทในเหตุการณ์อันจะเกิดขึ้นได้ในวินาทีใดวินาทีหนึ่ง

ประการที่สองได้สั่งให้ทำแผนที่แสดงภูมิประเทศทางทะเลเหนือชนาคมหิมา ไปติดตั้งในห้องของเขาและให้ทหารที่ประจำอยู่ที่นั่นจะต้องบักธงเล็ก ๆ เป็นเครื่องหมายบอกแหล่งที่กองทัพอากาศเยอรมันให้เห็นเด่นชัด เกี่ยวกับเรื่องนี้เขากล่าวว่า "ข้าพเจ้าถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องรู้แผนที่อันนี้ทุกเช้าเวลาเข้ามาในห้องทำงาน อย่างน้อยก็เพื่อเป็นการเตือนตัวเองให้รู้ และเพื่อให้คนทำงานร่วมกันกับข้าพเจ้าสำนึกได้ว่าภัยอันตรายย่อมเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ เราทุกคนทำงานต่างทำงาน"

จากนั้นเชอร์ชิลล์ก็ได้ไปเยี่ยมเรือรบที่สำคัญ ๆ ทุกแห่งทุกลำ และได้ศึกษาความเป็นไปอย่างละเอียดและได้ปรับปรุงกองทัพอากาศให้เพิ่มอำนาจขึ้นอย่างเกรียงไกร และพร้อมที่จะเผชิญอภิศัตรูผู้รุกรานได้อย่างเต็มที่

ค.ศ. ๑๙๑๔ วันที่ ๒๘ มิถุนายน อาชชุก ฟรานซิส เฟร์ดินานด์ (Archduke Francis Ferdinand) มกุฎราชกุมารแห่งออสเตรีย และชายาถูกลอบปลงพระชนม์ที่เมืองซาราเจโว บอสเนีย (Sarajevo, Bosnia) รัฐออสเตรียประกาศสงครามกับเซอร์เบีย เยอรมันเข้าสู่สงครามทันที รัสเซียเคลื่อนทัพเข้าประชิดออสเตรีย เยอรมันยื่นคำขาดให้รัสเซียถอนทหาร รัสเซียไม่ฟังเสียง ๑ สิงหาคมเยอรมันประกาศสงครามกับรัสเซีย ๓ สิงหาคมเยอรมันเคลื่อนกำลังเข้าสู่เบลเยียมและฝรั่งเศสทันทีโดยไม่มี การประกาศสงคราม อังกฤษประชุมฉุกเฉินอย่างเร่งรีบ เพื่อหาทางระงับเหตุภัยในฐานะที่เป็นผู้ประกันความเป็นกลางของเบลเยียม อังกฤษขอให้เยอรมันถอนทหารออกจากเบลเยียมภายใน ๒๔ ชั่วโมง เยอรมันไม่ฟังเสียง อังกฤษประกาศสงครามกับเยอรมันเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม จากความไม่ประมาทของเชอร์ชิลล์ ซึ่งเขาได้ส่งกองทัพอากาศไปประจำการในน่านน้ำสกอตแลนด์ตรงกับฐานทัพของเยอรมัน อ้างว่าเพื่อป้องกันเหตุภัยที่จะเกิดขึ้น

เยอรมันจมเรือรบอังกฤษซึ่งประจำการอยู่ที่ฝั่งฮอลันดาเสียสามลำ ความจริงเชอร์ชิลล์ได้สั่งให้ถอนเรือเหล่านั้นตั้งแต่สามวันก่อน แต่คำสั่งไปไม่ถึง สาเหตุอันนี้เองทำให้พรรคฝ่ายตรงกันข้ามโจมตีเขาอย่างหนัก และโชคร้ายที่จุดโจมตีเขาอย่างหนักก็คือการแพ้ที่แอนตเวิร์ป เมื่อ วันที่ ๒๘ กันยายน หนังสือพิมพ์ของพรรคคอนเซอร์เวทิฟโจมตีเขาอย่างเสียหาย นายกรัฐมนตรีหมกความเชื่อถือ

ก.ศ. ๑๙๑๕ หลังจากบุกช่องแคบการ์ตาเนลล์ไม่สำเร็จ ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็น รัฐมนตรีทบวงแคว้นแลงคาสเตอร์ ในคณะรัฐบาลผสม แต่ลาออกก่อนสิ้นปี และกลับเข้ารับราชการในกองทัพบกอีก

ก.ศ. ๑๙๑๖ ไปปฏิบัติราชการในฝรั่งเศส ในฐานะพันโทประจำกรมทหารรอแยล สก็อต ฟิวซิลีเยร์ที่ ๖ ในตอนต้นปี และต่อมาก็ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ในสภาใหม่

ก.ศ. ๑๙๑๗ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสรรพากร ลอร์ดเบอร์เกนเฮก ได้ สดุดีไว้ว่า "ถ้าไม่ได้เขาทำงานอื่นใดเลยในสงครามนี้ เขาก็ยังคงจะได้รับการสรรเสริญ จาก ประเทศชาติ"

ก.ศ. ๑๙๑๙ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีฝ่ายทหารบกและทหารอากาศ

ก.ศ. ๑๙๒๑ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทหารอากาศ และอาณานิคม สอง ตำแหน่ง

ก.ศ. ๑๙๒๒ แพ้การเลือกตั้งเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ๓ ครั้ง หลังจากทราบผล จากการเลือกตั้งแล้ว เซอร์ซิลล์ ก็พาครอบครัวออกเดินทางไปพักผ่อน

เขาได้พักผ่อนจริงๆ จากการเมือง ใช้ชีวิตท่องเที่ยว เขียนภาพและเขียนหนังสือ อยู่จนกระทั่ง ก.ศ. ๑๙๒๔

แนะนำแบบเรียนวิทยาศาสตร์

ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธุ์ *

การศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาวิชากว้างขวางขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก วิทยาการทุกสาขาได้ขยายตัวทำให้มีเนื้อหาที่จะต้องศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นต้นว่าวิชาฟิสิกส์ก็เกิดมี "นิวเคลียร์ฟิสิกส์" เพิ่มขึ้น ในวิชาดาราศาสตร์นักเรียนจะต้องเรียนไม่เพียงแต่เรื่องสุริยจักรวาลและโลกของเราเท่านั้น แต่จะต้องมีความรู้กว้างขวางออกไปถึงเรื่องการสำรวจอวกาศซึ่งเป็นเรื่องต้นต้นของวิทยาศาสตร์ยุคปัจจุบันนี้ด้วย

ด้วยความจำเป็นที่นักเรียนต้องศึกษาเนื้อหาของวิชาอย่างกว้างขวางนี้ ทำให้การเรียนจากการสอนของครูในห้องเรียนอย่างเดียวเป็นการไม่เพียงพอ นักเรียนจะต้องอ่านรายละเอียดของหัวข้อที่เรียนแต่ละหัวข้อด้วยตนเองเพิ่มขึ้นอีกด้วย อย่างไรก็ตามนักเรียนในปัจจุบันนี้มีโอกาสที่สามารถหาหนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์อ่านได้อย่างกว้างขวาง ด้วยมีครูอาจารย์ได้ช่วยกันเรียบเรียงขึ้นไว้มาก ในบทความนี้ผู้เขียนได้พยายามรวบรวมรายชื่อหนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ ซึ่งเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนฝึกหัดครูเท่าที่ค้นหาได้ โดยมีคำอธิบายประกอบเพื่อแจ้งเนื้อหาของหนังสือแต่ละเล่มไว้อย่างย่อ ๆ ด้วย หวังว่าบทความสั้น ๆ นี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียนบ้างตามสมควร

วิทยาศาสตร์ทั่วไป

๑. คณะกรรมการพลังงานปรมาณูฯ. พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ. บรรณาการ, ๒๕๐๒. ๖๓๒ หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นประมวลคำบรรยายทางวิทยุกระจายเสียงของ คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ผู้เรียบเรียงคำบรรยายเป็นกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญ

* ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธุ์ วศ.บ. (จุฬาฯ), พ.ม., M.S. in Library Science

และได้ผลดีเปลี่ยนกันมาบรรยายท่านผู้บรรยายแต่ละ ท่านเป็นผู้ที่มีความ สันทัดชัดเจน ในวิชาที่ท่านบรรยาย โดยได้ทำงานเกี่ยวข้องด้วยเรื่องนั้น ๆ มานานหรือไม่ก็เป็นผู้ที่ ได้ไปศึกษาวิชาสาขานั้น ๆ มาโดยเฉพาะ คำบรรยายเหล่านี้จึงมีคุณค่าควรแก่การศึกษา และสนใจ ได้มีการเริ่มลำดับบทความไว้ดังนี้ เรื่องที่ควรทราบทั่ว ๆ ไป การใช้พลังงานปรมาณูทางสันติ เรื่องเกี่ยวกับแร่ปรมาณู เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู การใช้พลังงานปรมาณูเพื่อประโยชน์ในการแพทย์ ชีววิทยา เกษตกรรม และอุตสาหกรรม เรื่องเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสี เรื่องเกี่ยวกับการประชุมว่าด้วยการใช้พลังงานปรมาณู ในทางสันติในต่างประเทศ.

๒. เจริญ บุญญวัฒน์. วิทยาศาสตร์ทั่วไปสำหรับนักเรียนเตรียมอุดมศึกษา-ภาคดาราศาสตร์. สื่อการค้า, ๒๕๐๐. ๒๖๕ หน้า.

ความมุ่งหมายในการเขียนหนังสือเล่มนี้ก็เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความรู้ใน วิชาดาราศาสตร์ตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนดไว้ และเพื่อเสนอแบบการเขียนที่ เหมาะแก่นักเรียน เพื่อทำให้ไม่รู้สึกว่าการดาราศาสตร์เป็นวิชาที่ยากหรือไร้สาระ

๓. จันตรี ศิริบุญรอด. วิทยาศาสตร์วิทยากล. วิทยาภรณ์, ๒๕๐๔. ๑๒๔ หน้า.

เป็นการทดลองเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เบื้องต้นในแขนงวิชาต่าง ๆ ปรมาณู กิจการทดลอง เป็นการทดลองง่าย ๆ ใช้อุปกรณ์ที่สามารถทำได้เอง เหมาะสำหรับครู นักเรียน และผู้ที่สนใจในการทดลองวิทยาศาสตร์ทั่ว ๆ ไป

๔. ชำเลียง วุฒิจันทร์. คู่มือฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา. สื่อการค้า, ๒๔๙๔. ๔๙๖ หน้า.

เขียนสำหรับนักเรียนเตรียมอุดมศึกษาแผนกวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตร เตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๘ หนังสือนี้ตั้งใจให้ครูผู้สอนได้แนวทางว่า จะสอน หัวข้อใดมากน้อยเพียงใด และนักเรียนจะได้ใช้แทนโน้ต.

๕. ทองสุข พงศทัต. คู่มือวิทยาศาสตร์. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๔๙๙. ๗๙ หน้า.

เขียนตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๘ สำหรับทั้งแผนก อักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การเขียนตั้งใจให้เป็นคู่มือแบบคำถามคำตอบ เพื่อให้ เข้าใจง่ายสะดวกต่อการจดจำ และจูงความสนใจของนักเรียน.

แนะนำแบบเรียนวิทยาศาสตร์

๘๓

๖. ทองสุข พงศทัต. *แบบเรียนวิทยาศาสตร์ทั่วไป*. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๒. ๔๑๖ หน้า.
เขียนขึ้นเพื่อสนองความต้องการของอาจารย์ผู้สอน ที่สอนนักเรียนเตรียม
อักษรศาสตร์ให้เข้าใจวิทยาศาสตร์ในเวลาจำกัด
๗. บัวเรศ คำทอง. *ประมวลความเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์*. สมาคมวิทยาศาสตร์
แห่งประเทศไทย, ๒๕๕๕. ๒๕๖ หน้า.

บรรจุความรู้เกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึง
มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ครูวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาหาความรู้ในทางการสอนวิทยา
ศาสตร์สาขาต่างๆ เท่าที่จะประมวลมาได้ หนังสือเล่มนี้ไม่คลุมถึงวิธีสอนอย่างละเอียด
แต่ก็ให้หลักและวิธีสอนวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ ไว้มาก พอที่จะนำไปใช้เป็นหลักในการ
สอนได้.

๘. บุญดิน อัครการ. *พลังงานนิวเคลียร์และประโยชน์ทางสันติ*. โครงการพัฒนาการ
ศึกษา, ๒๕๐๔. ๙๒ หน้า.

หนังสือเล่มนี้แปลจากต้นฉบับชื่อ "Nuclear energy and its uses in
peace" เพื่อเผยแพร่ตามวัตถุประสงค์ขององค์การยูเนสโก เหมาะสำหรับคนทั่วไป.

๙. ประชุมสุข อาชวบำรุง. *แบบเรียนวิทยาศาสตร์ทั่วไป*. กุรุสภา, ๒๕๐๖ ๕๒๘ หน้า.
เป็นแบบเรียนสำหรับนักเรียนวิทยาศาสตร์ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
เรียบเรียงขึ้นโดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน.

๑๐. ปรีชา อมาตยกุล. *ประวัติวิทยาศาสตร์*. วิทยากันท์, ๒๕๐๐. ๓๑๐ หน้า.

แสดงชีวประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์คนสำคัญๆ เล่าถึงวิวัฒนา
การของวิทยาศาสตร์แขนงต่างๆ ว่าเจริญก้าวหน้ามาอย่างไร ตั้งแต่สมัยโบราณถึงยุค
ปัจจุบัน.

๑๑. ปุ้ย โรจนบุรานนท์. *วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เล่ม ๑*. บรรณาการ, ๒๕๐๒.
๔๗๘ หน้า.

เป็นส่วนหนึ่งของบทความซึ่งผู้เขียนได้บรรยายทางวิทยุกระจายเสียง มี
วัตถุประสงค์เพื่อจะเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ให้
ประชาชนทราบ เพื่อจะได้ไม่เป็นทาสของความเชื่อผิดอันไร้เหตุผล และเพื่อปรับปรุง
ชีวิตประจำวันให้เหมาะสม.

๑๒. ระวี ภาวิไล. *แบบเรียนดาราศาสตร์*. ธนบุรีศึกษา, ๒๕๐๒. ๒๐๕ หน้า.

สำหรับนักเรียนเตรียมอุดมศึกษาแผนกวิทยาศาสตร์ และนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา บรรจุหลักวิชาดาราศาสตร์ที่เหมาะสมแก่ผู้เริ่มต้นศึกษา.

๑๓. สมศักดิ์ บวรवास. *วิทยาศาสตร์ใหม่และพระศรีอารย*. กลังวิทยา, ๒๔๙๗. ๖๔๕ หน้า.

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติลงแล้ว วิทยาศาสตร์ได้ก้าวหน้าไปอย่างขนานใหญ่ ได้มีการแข่งขันกันวิจัยในวิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ กันเป็นอันมาก เป็นเหตุให้เกิดเทคนิคใหม่และวิทยาศาสตร์สาขาใหม่ขึ้นอีกมาก ด้วยเหตุนี้นักเรียนวิทยาศาสตร์ผู้รู้ตัวว่าความรู้ของเขาได้ล้าหลังไปมากเสียแล้ว ควรจะได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสือเล่มนี้.

๑๔. ส่องสี ชุตินวงศ์. *การวางแผนผังห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์สำหรับโรงเรียนฝึกหัดครูในประเทศไทย*. โครงการพัฒนาการศึกษา, ๒๕๐๔. ๔๖ หน้า.

เขียนขึ้นโดยมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูวิทยาศาสตร์และผู้บริหาร ให้สามารถกำหนดทิศทางการออกแบบห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้ได้ผลดี แบบของครุภัณฑ์ที่แสดงมุ่งหมายให้สามารถสร้างได้ด้วยวัสดุในเมืองไทย.

๑๕. สุทิน สัมปัตตะวนิช. *พจนานุกรมศัพท์วิทยาศาสตร์*. แพรวพิทยา, ๒๔๙๗. ๘๐๐ หน้า.

สำหรับนักเรียนที่สนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ แต่ไม่เข้าใจคำเฉพาะที่ใช้ในวิชาวิทยาศาสตร์ จึงได้อธิบายศัพท์แต่ละคำไว้พอให้เข้าใจได้.

๑๖. อรรถ นวคหรรพ. *เรื่องของพลังงานปรมาณู*. ศิวพร, ๒๕๐๕. ๓๔๘ หน้า.

ให้ความรู้เกี่ยวกับปรมาณูและพลังงานปรมาณูว่าจะนำมาใช้ประโยชน์ในทางสันติได้อย่างไร และอุปาทานของพลังงานปรมาณูที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องประหารกันหรือประหารกันในสงครามนั้นใหญ่หลวงเพียงไร หนังสือเล่มนี้ผู้อ่านจะหาความรู้ในทางสารคดีก็ได้ หรือจะอ่านเป็นบทความทางวิชาการก็ได้.

๑๗. อินตัน, คริสโตเฟอร์. *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพลังงานปรมาณู*. สำนักงานแถลงข่าวอังกฤษ, ๒๕๐๓. ๔๓ หน้า.

รวบรวมจากคำบรรยายทางวิทยุกระจายเสียง บี.บี.ซี. เพื่ออธิบายถึงพลังงานปรมาณูอย่างง่าย ๆ ว่าพลังงานปรมาณูคืออะไร เราจะได้กระแสไฟฟ้าจากมันได้อย่างไร ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์.

๑๘. **Book of Popular Science.** Grolier, 1963. 10 vols.

เป็นสารานุกรมทางวิทยาศาสตร์เหมาะสำหรับนักเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื้อเรื่องแบ่งเป็นภาคๆ ดังนี้คือ Universe, Earth, Life, Plant life, Animal life, Man, Health, Mathematics, Matter and Energy, Industry, Transportation, Communication, Science through the ages, Projects and Experiments, มีทั้งหมด ๑๐ เล่ม เล่มสุดท้ายมีบรรณานุกรมด้วย.

๑๙. **Griffin & George Catalogue.** Griffin, 1964. 1014 p.

เป็นบัญชีเครื่องมือทดลองวิทยาศาสตร์ ทั้งสาขาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา โลหะกรรม และอื่นๆ เครื่องมือแต่ละรายการมีรูปภาพประกอบ มีคำอธิบายคุณภาพ ลักษณะ ราคา.

๒๐. Hogg, John C. **Physics and Chemistry: a unified approach.** Van Nostrand, 1960. 2 vols.

เป็นแบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของอเมริกา หนังสือเล่มนี้เสนอแนวคิดใหม่ว่า ควรจะมีการสอนฟิสิกส์และเคมีเป็นวิชาเดียวกันสำหรับนักเรียนชั้นนี้.

๒๑. Ingis, Stuart J. **Planets, Stars and Galaxies.** Wiley, 1961. 474 p.

สำหรับผู้สนใจในเรื่องอวกาศ อธิบายถึงวิวัฒนาการ ทฤษฎีว่าด้วยกำเนิดธาตุและวิวัฒนาการของจักรวาล วิธีเขียนชวนอ่านทันสมัยและเชื่อถือได้ กล่าวถึงทฤษฎีใหม่ๆ ของจรวด ดาวเทียม และ Radio Astronomy ด้วย.

๒๒. Mallinson, George G. **General Physical Science.** Mc Graw, 1961. 628 p.

วิชานี้เป็นวิชาใหม่ที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมของอเมริกา มีความมุ่งหมายให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลกโดยทั่วไป เนื้อวิชาคลุมทั้ง เคมี ฟิสิกส์ ธรณีวิทยา ดาราศาสตร์ และอุทุนิยมเข้าด้วยกัน มีคู่มือครูประกอบด้วย.

๒๓. UNESCO. **Science Experiments with Simple Equipment.** Tuttle, 1960. 223 p.

เขียนขึ้นจากคำแนะนำของครูวิทยาศาสตร์ทั่วโลก เพื่อแสดงให้เห็นว่า
การทำของวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนทำได้โดยใช้เครื่องมืออย่างง่าย ๆ.

ฟิสิกส์

๑. กณิศ มิสมนนท์. แบบเรียนวิชาไฟฟ้า. สื่อการกำ, ๒๕๐๑. ๒๔๐ หน้า.

เขียนตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ สำหรับนักเรียนเตรียม
อุดมศึกษา และนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.

๒. เจริญ ธรรมพานิช. แบบเรียนวิชาความร้อน. สื่อการกำ, ๒๕๐๐. ๒๒๐ หน้า.

เขียนตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา แต่หวังให้นักเรียนฝึกหัดครู ป.ป.
และนิสิตมหาวิทยาลัยปีที่ ๑ ใช้ได้ด้วย.

๓. จุลินทร์ เหลื่อนาค. กลศาสตร์. วัฒนธรรมศึกษา, ๒๕๐๗. ๔๐๘ หน้า.

บรรยายวิชากลศาสตร์ ภาคไฮโดรสแตติกส์ สถิตยศาสตร์และพลศาสตร์
ตามหลักสูตร มศ. ๔-๕ เหมาะสำหรับผู้สมัครสอบวิทยาศาสตร์ ช.ก. ป.ม. ป.กศ. (สูง)
ผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยและอาชีวศึกษาตอนปลาย มีคู่มือครูสำหรับ
ประกอบการสอนด้วย.

๔. บุญถิ่น อัครถาวร. กลศาสตร์ขั้นสูง. โครงการพัฒนาการศึกษา, ๒๕๐๔. ๔๒๒ หน้า.

เป็นแบบเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับศึกษาค้นคว้าของผู้ศึกษาในสถาบันการ
ฝึกหัดครู แบ่งเป็น ๒ ภาค คือ ภาค ๑ พลศาสตร์ ภาค ๒ สถิตยศาสตร์.

๕. บุญถิ่น อัครถาวร. แบบเรียนวิทยาศาสตร์วิชากลศาสตร์. กุรุสภา, ๒๕๐๖. ๓๕๕ หน้า.

ปรับปรุงจากหนังสืออุเทศวิชากลศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อ
ให้เหมาะสมเป็นแบบเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. ๒๕๐๓.

๖. บุญถิ่น อัครถาวร. อนุกรมวิทยาศาสตร์ความร้อน. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๒.
๑๘๘ หน้า.

เป็นแบบเรียนวิทยาศาสตร์ สำหรับใช้ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
โรงเรียนอาชีวศึกษา และสำหรับครูที่ประสงค์จะสอบเลื่อนวิทยฐานะ.

๗. บุญถิ่น อัตถากร. *อนุกรมวิทยาศาสตร์ แม่เหล็ก-ไฟฟ้า*. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๐. ๓๖๐ หน้า.

เป็นแบบเรียนแม่เหล็กไฟฟ้า เพื่อใช้สำหรับวิชาชุดครู ป.ป. ป.ม. เตรียมอุดมศึกษา และอาชีวศึกษาชั้นสูง.

๘. บุญถิ่น อัตถากร. *อนุกรมวิทยาศาสตร์-แสง*. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๒. ๑๕๖ หน้า.

เป็นแบบเรียน วิทยาศาสตร์ สำหรับใช้ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนอาชีวศึกษา และสำหรับครูที่ประสงค์จะสอบเลื่อนวิทยฐานะ.

๙. บุญนำ รูปเจริญ. *ปฏิบัติการวิชาชีพส์*. หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๐๖. ๑๕๙ หน้า.

เป็นหนังสือที่คณะอาจารย์วิทยาศาสตร์ที่เข้ารับการอบรมวิชาชีพส์ช่วยกันเรียบเรียงขึ้นด้วยความมุ่งหมายที่จะให้อาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ใช้เป็นหนังสือคู่มือ เพื่อช่วยให้สอนปฏิบัติการวิชาชีพส์ได้สะดวกขึ้น เป็นแบบเรียนที่มีประโยชน์ในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา.

๑๐. บุญฤทธิ์ จาตุมาระ. *แบบเรียนไฟฟ้ากระแส*. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๖. ๒๘๓ หน้า.

เขียนขึ้นตรงตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาและนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ใช้ข้อสอบไล่เฉพาะตอนไฟฟ้ากระแสมาทำขึ้นเป็นตัวอย่างให้ดูด้วย โดยมีมุ่งหมายให้นักเรียนได้ทราบไว้เป็นแนวทางว่า ในการสอบไล่ในชั้นนี้ ผู้ออกข้อสอบมีความมุ่งหวังอย่างไร.

๑๑. บุญฤทธิ์ จาตุมาระ. *แม่เหล็กและไฟฟ้าสถิต*. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๗. ๒๘๐ หน้า.

เขียนขึ้นตรงตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาและฝึกหัดครู ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา.

๑๒. บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. *ไฟฟ้าเบื้องต้น*. ประชุมช่าง, ๒๕๐๔. ๕ เล่ม.

หนังสือชุดนี้แปลจาก Basic Electricity ของ Van Valkenburgh เป็นหนังสือที่ใช้ภาษาง่าย ๆ มีรูปภาพประกอบเป็นอันมาก เหมาะสำหรับนักศึกษาใน

วิทยาลัยเทคนิคและผู้สนใจวิชาไฟฟ้าโดยทั่ว ๆ ไป อธิบายทฤษฎี กฎ สูตร และให้ตัวอย่างงานต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน.

๑๓. บุญเริ่ง แก้วสะอาด. เครื่องขยายเสียงและวิทยุภาคปฏิบัติ. หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๐๖. ๘๒ หน้า.

มีความมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือผู้สนใจในวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบเครื่องใช้ทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นใช้เอง และสามารถแก้ไข ง่าย เหมาะสำหรับผู้ศึกษาวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้นในชั้น ป.กศ. (สูง).

๑๔. ประภาณี เกษมศรี. ปฏิบัติการวิชากลศาสตร์. กรมวิชาการ, ๒๕๐๕. ๑๐๗ หน้า.

วางลำดับการปฏิบัติที่ควรจะทำไว้เป็นอย่างดี และได้วางแผนและขั้นตอนของการปฏิบัติไว้อย่างละเอียด มีภาพประกอบบริบูรณ์.

๑๕. พงษ์ พันธุกุล. แบบเรียนวิชาแสง. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๗. ๓๓๐ หน้า.

วิชาแสงในตอนนี้เป็นเรื่องของ Geometrical Optics ซึ่งอาศัยหลักการเรขาคณิตมาทำการคำนวณเป็นส่วนใหญ่ และเป็นแนวทางทำให้สามารถก้าวเข้าสู่หลักการวิชาแสงที่เป็น Physical Optics ต่อไป.

๑๖. พงษ์ พันธุกุล. วิชาเสียงประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๗. ๑๐๘ หน้า.

เขียนขึ้นสำหรับผู้สนใจวิชาเสียง จะได้ความรู้ขั้นมูลฐาน พอที่จะค้นคว้าหาความรู้ในชั้นมหาวิทยาลัยต่อไปได้ เขียนขึ้นตรงตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเพิ่มเติมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องอีกบ้าง เพื่อให้เนื้อเรื่องติดต่อกัน เพื่อให้อ่านเข้าใจได้ง่าย.

๑๗. พงษ์ พันธุกุล. วิชาความร้อน. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๗. ๓๒๑ หน้า.

เรียบเรียงขึ้นด้วยความปรารถนาที่จะให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีตำรามาตรฐานไว้ใช้ มีเนื้อหาวิชาถูกต้องครบถ้วน ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ.

๑๘. พัทธกษ รัชชพลเดช. แม่เหล็กไฟฟ้า. สื่อการแก้ว, ๒๕๕๘. ๑๕๗ หน้า.

ใช้สำหรับนักเรียนฝึกหัดครูมัธยม นักเรียนเตรียมอุดมศึกษา และผู้ที่ จะสอบวิชาชุดक्रमมัธยมศึกษาวิทยาศาสตร์.

๑๙. วัฒนา นิตยศรี. หนังสือชุดวิทยาศาสตร์ชั้นเตรียมอุดมศึกษา แสง. กุรุสภา, ๒๔๙๗. ๒๕๖ หน้า.

เป็นแบบเรียนที่คณะกรรมการประกวดสำหรับใช้ในชั้นเตรียมอุดมศึกษา แผนกวิทยาศาสตร์.

๒๐. สนั่น สุมิตร. แบบเรียนวิทยาศาสตร์วิชาแม่เหล็กไฟฟ้า. กุรุสภา, ๒๕๐๕. ๒๐๙ หน้า.

เป็นแบบเรียนคณะกรรมการประกวดสำหรับเป็นแบบเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษา แผนกวิทยาศาสตร์ ปรับปรุงใหม่เพื่อให้เหมาะสมเป็นแบบเรียนตรงตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย.

๒๑. แสงว โพร้เงิน. แบบเรียนวิชาไฟฟ้า. สหพันธ์กิจ, ๒๕๐๓. ๒๘๔ หน้า.

เขียนขึ้นตรงตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาและฝึกหัดครู ป.กศ. ปรับปรุงใหม่จากเล่มที่พิมพ์ปี ๒๕๐๑ โดยเพิ่มกฎของเกอ์ชอฟ พลังงานอะตอม วิทยุ และโทรทัศน์.

๒๒. สักเวียน วงศ์สุวรรณ. กลศาสตร์. ธนบุรีศึกษา, ๒๕๐๖. ๓๔๙ หน้า.

เขียนขึ้นโดยมุ่งหวังที่จะแก้ความเข้าใจผิดที่เห็นว่าการกลศาสตร์เป็นวิชาที่ยาก และเพื่อช่วยให้นักเรียนไม่ต้องจดบันทึก อันช่วยให้ทวนเวลาในการสอน เพื่อจะได้ให้ทันตามหลักสูตร.

๒๓. สักเวียน วงศ์สุวรรณ. แม่เหล็กไฟฟ้าบรรยาย. ธนบุรีศึกษา, ๒๕๐๖. ๑๐๓ หน้า.

มีความมุ่งหมายให้นักเรียนเตรียมอุดมศึกษาได้มีตำราที่ตรง กับหลักสูตร ปัจจุบันใช้เรื่องราวที่เพิ่มขึ้นมาตามหลักสูตรใหม่คือ รั้งสีเอกซ์ หลอดเรืองแสง หลักของวิทยุและโทรทัศน์เบื้องต้น กัมมันตภาพรังสี และพลังงานอะตอม.

๒๔. สาสีวรรณ วีรวัฒน์พันธ์. ปฏิบัติการวิชากลศาสตร์. กุรุสภา, ๒๕๐๕. ๕๐ หน้า.

วางลำดับการปฏิบัติที่ควรจะทำไว้เป็นอย่างดี อธิบายขั้นตอนของการปฏิบัติไว้อย่างละเอียด มีรูปภาพประกอบพร้อมบริบูรณ์.

๒๕. สาสีวรรณ วีรวัฒน์พันธ์. ปฏิบัติการวิชาความร้อนแสง—เสียง. กรมวิชาการ, ๒๕๐๕. ๔๔ หน้า.

เป็นคู่มือปฏิบัติการที่มีการวางลำดับการปฏิบัติไว้เป็นอย่างดี อธิบายขั้นตอนของการปฏิบัติการไว้อย่างละเอียด มีภาพประกอบบริบูรณ์.

๒๖. สาส์วรรณ วีรวัฒนพันธ์. *ปฏิบัติการวิชาแม่เหล็กไฟฟ้า*. กรมวิชาการ, ๒๕๐๕.
๕๐ หน้า.

เป็นคู่มือปฏิบัติการสำหรับชั้นเตรียมอุดมศึกษาที่ได้มีการวางลำดับและอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติการไว้อย่างดีเลิศ มีภาพประกอบบริบูรณ์.

๒๗. Brinckerhoff, Richard F. *Exploring Physics*. Harcourt, 1959. 723 p.

เป็นแบบเรียนฟิสิกส์เหมาะสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งความร้อน แสง เสียง แม่เหล็กไฟฟ้า กลศาสตร์ และพลังงานปรมาณู

๒๘. Dull, Charles E. *Modern Physics*. Holt, 1968. 662 p.

ได้พยายามเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและได้ปรับปรุงใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ได้เรียบเรียงขึ้นโดยคำปรึกษาแนะนำของครูวิทยาศาสตร์ จากโรงเรียนหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา.

๒๙. Physical Science Study Committee. *Physics. Heat*, 1960. 656 p.

เป็นแนวสอนฟิสิกส์แนวใหม่ แทนที่จะสอนแต่หลักทฤษฎี ตามปกติผู้เขียนได้วางการตามขั้นของวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันแทน.

เคมี

๑. ชลิตา เหลืองรุ่งเรือง. *ทฤษฎีคำนวณเคมี*. ธนบุรีศึกษา, ๒๕๐๔. ๒๒๕ หน้า.

วิชาเคมีภาคทฤษฎีคำนวณต้องอาศัยความเข้าใจเป็นสำคัญจึงจะทำแบบฝึกหัดได้คล่อง โดยปกติถ้าครูผู้สอนกวาดขันแนะนำกับตัวผู้เรียนเองจะได้ผลดีกว่า สำหรับหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้พยายามเขียนขึ้นอย่างดีที่สุดเท่าที่ความสามารถและเวลาอำนวยให้ แนวทางอธิบายในหนังสือเล่มนี้ควรจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจวิธีคำนวณทางเคมีได้ง่าย.

๒. มโน กฤษณจินดา. *เคมี*. สือการกำ, ๒๔๙๘. ๑๕๓ หน้า.

สำหรับนักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษา นักเรียนฝึกหัดครูประถมและมัธยมศึกษา ผู้สมัครสอนวิชาชุดครู ได้พยายามเรียบเรียงบรรจุเนื้อหาวิชาให้ตรงตามหลักสูตรมากที่สุด.

๓. ส่องสี ชูติวงศ์. *เคมีทั่วไป*. หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๐๗. ๒๐๓ หน้า.

เขียนขึ้นสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู เพื่อช่วยให้การเรียนวิชาเคมีสะดวกขึ้น ในการเขียนได้ยึดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และคู่มือแนะแนวการสอนวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นหลัก.

๔. สาลีวรรณ วิวัฒน์พันธ์. *ปฏิบัติการวิชาเคมี*. กุรุสภา, ๒๕๐๕. ๔๖ หน้า.

ได้วางลำดับการปฏิบัติที่ควรจะทำไว้เป็นอย่างดี และได้วางแผนและขั้นตอนของการปฏิบัติอย่างละเอียด พร้อมทั้งมีรูปประกอบบริบูรณ์.

๕. ชลิตา เหลืองรุ่งเรือง. *เคมีบรรยาย*. ธนบุรีศึกษา, ๒๕๐๖. ๒๑๗ หน้า.

เขียนขึ้นตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. ๒๕๐๕ เรื่องที่เปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมคือ ตัดโซเดียมและสารประกอบของโซเดียมออก เพิ่มสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ส่วนแร่ที่ควรทราบคือเหล็กและดีบุกก็เติมเข้ามาด้วย.

๖. ชูลี ชัยพิพัฒน์. *ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์-วิชาเคมี*. ก้าวหน้า, ๒๕๐๐. ๑๑๗ หน้า.

การทดลองนั้นได้เขียนขึ้นตรงตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนรายละเอียดก็ได้พิจารณาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน นอกจากจะแนะวิธีทดสอบแล้วยังได้อำนวยความสะดวกในเรื่องการบันทึก และมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ทดลองทำเพื่อเป็นการวัดผลการทดลองที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว นอกจากนั้นยังช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมาแล้วมากขึ้นอีกด้วย.

๗. ทองสุข พงศทัต. *แบบเรียนวิทยาศาสตร์-วิชาเคมี*. กุรุสภา, ๒๕๐๖. ๑๘๕ หน้า.

เป็นแบบเรียนวิชาเคมีสำหรับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรับปรุงจากหนังสืออุเทศวิชาเคมีชั้นเตรียมอุดมศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของหลักสูตรใหม่.

๘. ทองสุข พงศทัต. *เรียนเขียนสมการเคมีโดยตนเอง*. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๖. ๗๓ หน้า.

สอนให้นักเรียนรู้จักสัญลักษณ์ เวเลนซ์ของธาตุ รู้จักเขียนสูตรหลักการเขียนสมการเคมีแบบต่างๆ และบอกชนิดของสมการเคมีให้เป็นอย่างไร.

๙. ประภาณี เกษมศรี. *ปฏิบัติการวิชาเคมี*. กรมวิชาการ, ๒๕๐๕. ๕๘ หน้า.

ได้วางลำดับการปฏิบัติที่ควรทำไว้เป็นอย่างดี วางแนวและขั้นตอนของการปฏิบัติไว้อย่างละเอียด มีรูปประกอบบริบูรณ์.

๑๐. เปรมจิตต์ สระวาสี. *คู่มือการทดลองเคมี*. โครงการพัฒนาการศึกษา, ๒๕๐๕. ๑๘๕ หน้า.

รวบรวมการทดลองที่อาจทำได้ตามหลักสูตรฝึกหัดครู ป.กศ. แบ่งเป็น ๔ ตอน คือ ตอน ๑ การใช้ห้องปฏิบัติการเคมี ตอน ๒ เทคนิคต่างๆในการปฏิบัติการเคมี ตอน ๓ การทดลอง ตอน ๔ ภาคผนวก.

ชีววิทยา

๑. กลุ้ม วัชรโบล. *แบบเรียนชีววิทยา*. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๗. ๔๐๐ หน้า.

เป็นแบบเรียนสำหรับประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย มีคำอธิบายศัพท์ทั้งทางพฤกษศาสตร์และสัตววิทยา ข้อความใดที่ไม่มีในหลักสูตรแต่ผู้เขียนเห็นว่าสำคัญก็นำมาเพิ่มเข้าโดยมีเครื่องหมายดอกจันทน์แสดงไว้เพื่อนักเรียนจะได้อ่านข้ามไปได้ถ้าไม่สนใจ.

๒. กีกฤทธิ ปราโมช. *ห้วงมหรณพ*. แพร์พิทยา, ๒๕๐๒. ๒๖๓ หน้า.

มิใช่เป็นแบบเรียนวิทยาศาสตร์โดยตรง แต่พอใช้อ่านเพื่อเพิ่มความสนใจของนักเรียนได้ ผู้เขียนตั้งใจอธิบายหลักธรรมทางพุทธศาสนาโดยอาศัยหลักวิชาทางชีววิทยา.

๓. เจริญ บุญญวัฒน์. *คู่มือการทดลองชีววิทยา*. หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๐๕. ๓๓๕ หน้า.

เป็นคู่มือสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. รวบรวมการทดลองที่ง่าย ๆ ซึ่งนักเรียนชั้นนี้ควรทราบและสามารถทดลองได้ด้วยตนเอง.

๔. ทองสุข พงศทัต. *คู่มือชีววิทยา*. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๘. ๒๕๐ หน้า.

เป็นแบบเรียนสำหรับชั้นเตรียมอุดมศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๘.

๕. บุญถิ่น อัตถากร. *อนุกรมวิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา*. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๔๙๙. ๓๔๑ หน้า.

เป็นหนังสือใช้สำหรับผู้เตรียมตัวเข้าสอบเลื่อนวิทยฐานะ นักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. และ ป.กศ. (สูง) ตลอดจนการสอบไล่อื่น ๆ ที่มีหลักสูตรที่ดัดเทียมกัน.

๖. ประภาณี เกษมศรี. *ปฏิบัติการวิชาชีววิทยา*. กุรุสภา, ๒๕๐๖. ๑๑๒ หน้า.

วางลำดับการปฏิบัติที่ควรทำไว้อย่างดี ให้แนวและขั้นตอนของการปฏิบัติไว้อย่างละเอียด มีภาพประกอบ.

๗. วิรุพท์ สุวรรณกิตติ. *ชีววิทยา*. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๗. ๓๘๕ หน้า.

แนวการเขียนคือเอาหลักสูตรและประมวลการสอนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เนื้อความครบบริบูรณ์ตามหลักสูตร อ่านง่าย เรียนง่าย และเข้าใจง่าย.

๘. วิรุพท์ สุวรรณกิตติ. *ปฏิบัติการชีววิทยา*. อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๐๗. ๙๙ หน้า.

ส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติสั้น ๆ เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำได้เสร็จในเวลาเรียน ถ้าเรื่องใดต้องใช้เวลาปฏิบัตินานก็ให้หลักปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ เขียนมีลักษณะเป็นคู่มือครูด้วย.

๙. Heiss, Elwood D. and Lape, Richard H. **Biology; a basis science**. Van Nostrand, 1958. 689 p.

เป็นแบบเรียนชีววิทยาที่อาจใช้ประโยชน์ทั้งนักเรียน ครู และผู้สนใจในวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือสูงกว่า ท้ายเล่มมีอภิธานศัพท์ชีววิทยาด้วย มีรูปภาพประกอบมากมาย.

๑๐. Miller, David F. **Methods and materials for teaching the biological sciences**. McGraw, 1962. 453 p.

เป็นตำราชีววิทยาเหมาะสำหรับครูผู้สอนวิชาใน ระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้เตรียมการสอนและจัดหาอุปกรณ์การสอนอย่างง่าย ๆ ไว้ประกอบการสอน.

๑๑. Morholt, Evelyn. **Experiences in biology; a laboratory manual and work book.** Harcourt, 1960. 248 p.

เป็นหนังสือปฏิบัติการวิชาชีววิทยา สำหรับประโยชน์มัธยมศึกษาตอน ปลาย ความมุ่งหมายเพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสทำการทดลองค้นคว้าปัญหาในวิชานี้เช่นเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ทั้งหลาย.

๑๒. Smith, Ella Thea. **Exploring biology; the science of living things.** Harcourt, 1959. 731 p.

เป็นแบบเรียนชีววิทยาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะได้ประโยชน์มากถ้าใช้คู่กับหนังสือ *Experiences in biology* แต่งโดย Morholt มีภาพประกอบเป็นอันมาก.

สื่อการศึกษาเพื่อความรับผิดชอบ

รณจวน อินทรกำแหง

การให้การศึกษาเพื่อความรับผิดชอบ เป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งและเป็นหัวใจของการให้การศึกษา หากสถาบันการศึกษาแห่งใดสามารถผลิตเยาวชนผู้เปี่ยมพร้อมด้วยความรู้สึกรับผิดชอบอันแข็งขันต่อการดำเนินชีวิตของตน ต่อหน้าที่การปฏิบัติงาน ต่อครอบครัว และต่อชุมชนตลอดจนประเทศชาติบ้านเมือง สถาบันแห่งนั้นย่อมได้รับคำสรรเสริญอันมีรุ่มรวยเหลือ และแท้ที่จริงนั้นยากที่ผู้ใดจะสรรหาคำสรรเสริญมากล่าวให้เพียงพอกับคุณธรรมอันเป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่นี้ ซึ่งนับว่าเป็นความสำเร็จทางการศึกษาอันไม่สามารถจะนำสิ่งใดมาเปรียบเทียบกับได้ของสถาบันแห่งนั้น

แต่ ย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่เป็นอันดีแล้วว่า สถาบันการศึกษาแห่งนั้นจะสามารถผลิตเยาวชนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวได้ ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ให้การศึกษาอันเป็นประการสำคัญ และบุคคลผู้นั้นก็คือผู้ได้รับคำเรียกอันซาบซึ้งน่าจับใจว่า “ครู” นั่นเอง แต่โบราณกาลมาครูเป็นคำที่กึ่งวานชาบช้วนใจของศิษย์ “ครู” เป็นผู้สร้างเด็กผู้เยาว์ด้วยความรู้ความคิดให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นหลักและมีสมรรถภาพ แต่มาในบัดนี้ คำว่า “ครู” มีเสียงกึ่งวานสะท้อนอ่อนลงไปมาก ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุไร? ถ้าตอบสำหรับคำถามข้อนี้ได้มีนักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ค้นคว้าหาสาเหตุที่มาได้หลายประการด้วยกัน ซึ่งก็เหมือนจะเป็นสาเหตุที่ทราบกันดีอยู่แล้วเป็นส่วนมาก จึงจะไม่นำมากล่าวซ้ำ ณ ที่นี้อีก แต่ใครจะขอเสนอแนะหนังสือเล่มหนึ่งซึ่งจะเป็นสื่อปลุกปั่นให้ครูทั้งหลายได้เกิดกำลังใจความภาคภูมิใจ และความศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพื่อให้หน้าเสียงกึ่งวานของคำว่า “ครู” ยังสะท้อนหนักแน่นอยู่ในจิตใจของศิษย์ทั้งหลายตั้งแต่เก่าก่อน หนังสือเล่มนี้ก็คือ “อุดมคติของครูตามทัศนะทางฝ่ายพุทธศาสนา” โดยท่านพุทธทาสภิกขุ

ถ้อยคำของท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งกล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้เป็นถ้อยคำอันน่าจับใจ ซึ่งกลั่นกรองออกมาจากใจของผู้ที่สำนึกตนว่าเป็นครูแท้ๆ ผู้หนึ่ง ท่านแก้คำกล่าวหาที่ว่า “ครูคือลูกจ้าง และอาชีพครูนั้นเปรียบเสมือนเรือจ้าง” อย่างน่าฟังว่า “ในหัวใจของลูกจ้างนั้น มีแต่ความอยากได้เงินเดือนมากๆ ความอยากให้เวลาล่วงไปครบเดือนเร็วๆ และความคิดที่จะเอาเปรียบนายจ้างอยู่เสมอ ส่วนในหัวใจของครูนั้นมีแต่ปัญญากับเมตตา นอกเหนือจากนี้แล้ว ปัญญาคือความรู้ความสามารถในการที่จะยกวิญญาณของลูกให้สูงขึ้น และเมตตาคือความรัก และความเสียสละเพื่อทำหน้าที่ของตนโดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยหรือเอือมระอา”

ฉะนั้นจะมองเห็นว่า ความเป็นครูนั้นเป็นสิ่งที่สูงส่งและทรงคุณค่าเพียงไร สมญานามที่เหมาะสมแก่ครูอย่างที่สุดก็คือ “ความเป็นปูชนียบุคคล” เพราะเป็นผู้นำในทางวิญญาณหรืออีกนัยหนึ่งคือ ผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลกให้สูงขึ้น เป็นที่พึ่งและเป็นหลักชัยอันเป็นแสงสว่างแก่ชนทั่วไป ฉะนั้น การที่ครูรับเงินจึงมีความหมายเพียงเครื่องแสดงการรับเครื่องสักการบูชาจากศิษย์เท่านั้นเอง

เสียงกังวานของคำว่า “ครู” จะดังหนักแน่นหรือแผ่วจางในใจของศิษย์และประชาชนทั่วไปเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับอุดมคติ และศรัทธาความเสียสละของครูในการที่จะปลูกฝังถ่ายทอดวิชาและกลม่อเกลาศิษย์ของตน ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นหลักและมีสมรรถภาพทั้งกล่าว และการเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นหลักและเป็นผู้ประกอบงานที่มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับจิตใจสำคัญถึง ความรับผิดชอบของ บุคคลผู้นั้น เป็นสำคัญว่า ฝังรากลึกหรือตื้นเพียงไร หนักแน่นมั่นคงเพียงไหน และเป็นสิ่งที่แน่นอนที่สุดว่า การปลูกฝังใดๆ ในโลกนี้เห็นที่จะไม่มีการปลูกฝังใด ที่ยากไปกว่าการปลูก ฝังความรู้สึกผิดชอบ ให้เกิดขึ้นในบุคคล ฉะนั้นครูผู้ซึ่งจะทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ย่อมต้องกอบปรึไปด้วยกำลัง สติปัญญา ศรัทธา ความเสียสละและความเมตตาโดยครบถ้วน และถ้าในขณะใดที่ผู้เป็นครูรู้สึกว่าการดำรงใจและความรู้สึกต่างๆ กำลังลดถอยลง โปรดลองสละเวลาเปิดหนังสือ “อุดมคติของครูทางพระพุทธศาสนา” ของท่านพุทธทาสภิกขุ สักช่วงครู เชื่อว่าจะช่วยให้ท่านเกิดพลังในอันที่จะเสียสละกีดกันหาวิธีที่จะให้การศึกษาเพื่อปลูกฝังความรู้สึกรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผลได้ดังประสงค์

ถถวิธีในการให้การศึกษาเพื่อความรับผิดชอบนั้น ย่อมมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน ในที่นี้ผู้เขียนใคร่จะเสนอถถวิธีหนึ่งซึ่งจะเป็นวิธีที่ไม่ต้องใช้อุปกรณ์มากนัก เพียงแต่ใช้เวลาพอควร แล้วยังจะได้รับความรื่นรมย์ใจเป็นผลพลอยได้อีกด้วย นั่นคือ ผู้เขียนขอเสนอวิธีใช้หนังสือเป็นสื่อประกอบการสอนและอบรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการปลูกฝังอบรมใด ๆ ก็ดี เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ให้การอบรมกล่อมเกลานั้นควรได้ศึกษาถึงธรรมชาติและจิตใจของมนุษย์ให้ทราบถึง ความต้องการ และความสนใจเสียให้ถ่องแท้ก่อน เพื่อว่าจะได้สามารถเข้าถึงจิตใจของเยาวชนผู้นั้นได้ถูกต้อง จึงขอเสนอประเภทแรกทักกล่าวถึงจิตวิทยาธรรมชาติของมนุษย์ เช่น “ใจเขา—ใจเรา” ของนายแพทย์ประสพ รัตนากร ผู้ซึ่งอธิบายถึงธรรมชาติอันซับซ้อนของมนุษย์ด้วยวิธีการอย่างง่าย ๆ และชวนให้เข้าใจและรู้จักถึงความเปลี่ยนแปลง ความสนใจ และความต้องการของมนุษย์ด้วยกันได้ชัดขึ้น

อีกเล่มหนึ่งสำหรับหนังสือประเภทนี้ก็คือ เรื่อง “จิตวิทยาการเรียนการสอน” ของ ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ ซึ่งช่วยแนะให้ครูได้มองเห็นวิธีที่จะดำเนินการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้เขียนเชื่อว่า การให้การศึกษาเพื่อความรับผิดชอบนี้เป็นหน้าที่ของครูทุกคน มิใช่เพียงของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะทั้งเช่น ครูผู้สอนวรรณคดีไทยเกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์ อาจยกเอาเรื่องหนุมานมานั้นให้นักเรียน ได้เห็นถึงตัวอย่าง ของผู้มีความสำนึก ในหน้าที่รับผิดชอบของตนที่ได้รับมอบหมายมา โดยจะพยายามปฏิบัติให้เป็นผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ควรได้ชี้ช่องและแนะให้เห็นว่า ความรู้สึกรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่นั้นก็ควรอยู่ในขอบเขตพอควรเหมือนกัน ฉะนั้น ในบางครั้งก็ควรได้ชี้ให้เห็นตัวอย่างของการปฏิบัติงานนอกคำสั่งของหนุมานให้ฟังบ้างเหมือนกัน เพื่อให้ นักเรียน ได้สังวรถึงขอบเขตและการหักห้ามใจ เป็นต้น

หนังสือประเภทที่จะช่วยหล่อหลอมคุณลักษณะในค่านี้นี้ให้มีความรับผิดชอบให้ฝังในจิตใจให้ลึกซึ้งได้เป็นอย่างดี ก็หนังสือประเภทชีวประวัติ เป็นที่น่าเสียดายที่ประวัติชีวิตของบุคคลผู้นำสนใจของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันนี้มีอยู่น้อยเล่มในตลาดหนังสือเมืองไทยเล่มหนึ่งที่ผู้เขียนขอแนะนำ คือ เรื่อง “พระยาพิชัยดาบหัก” เรียบเรียงโดยศรีนาค สุริยะ

เป็นหนังสือที่ผู้เรียบเรียงได้สร้างคุณลักษณะของพระยาพิชัยดาบหัก ให้เด่นด้วยบุคลิกและ
ความสำนึกต่อความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ท่วงทำนองการเขียนชวนให้เยาวชนเกิด
ความสนใจอยากจะติดตามอ่าน และถ้อยคำสำนวนง่าย ๆ ชวนให้เข้าใจเรื่องได้แจ่มชัด

หนังสือประเภทชีวประวัติที่แปลมาจากต่างประเทศที่น่าสนใจและช่วยเสริมสร้าง
คุณลักษณะในเรื่องความรู้สึกรับผิดชอบให้เด่นชัดในความรู้สึกของเยาวชนก็มีอยู่หลายเล่ม
เช่น เรื่อง แม็กไซไซ ของสมรภัทร์ ศรีศิลปนันท์ หนังสือชีวประวัติซึ่งประพันธ์โดย พระ
เจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ เช่น เนลสัน, คาวัวร์, เฟรเดอริกมหาราช
เป็นต้น หนังสือชีวประวัติที่ดีเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้ความรู้สึกสำนึกในความรับผิดชอบ
ของเยาวชนซึ่งมีอยู่ในตัวบ้างแล้วตามธรรมชาติของมนุษย์นั้นเข้มข้นและลึกซึ้งขึ้น ฉะนั้น
จึงจัดได้ว่า เป็นเครื่องมือสำหรับครูในการที่จะใช้ปลูกฝังความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นได้เป็น
อย่างดี

หนังสืออีกประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าอาจจะนำมาใช้ได้โดยทั้งผู้แนะนำและ
ผู้ใช้จะมีความรู้สึกที่รรมย์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย โดยไม่รู้สึกว่าถูกบังคับ ไม่รู้สึกว่าเป็นบทเรียน
แต่จะหยิบอ่านด้วยความเพลิดเพลิน สนุกสนาน หนังสือประเภทนี้ก็คือหนังสือนวนิยาย
นั่นเอง บางท่านอาจจะรู้สึกแปลกว่า เหตุไรจึงมาแนะนำหนังสือนวนิยาย ซึ่งดูจะเป็น
เรื่องที่เขียนขึ้นเพื่ออ่านเล่น ๆ ดูไร้สาระมากกว่า แต่ความจริงนั้น นวนิยายที่เขียนขึ้นด้วย
ความประณีต บรรจง มีอุดมคติและความสุจริตใจในการเขียน เพื่อจะฝากสิ่งอันเป็นความดี
นอกไปจากด้านความเพลิดเพลินให้ไว้แก่ผู้อ่านแล้ว ย่อมยังคุณค่าให้แก่ผู้อ่านอย่างยิ่ง และ
จะกลายเป็นอุปกรณ์เครื่องมืออย่างก็สำหรับผู้รู้จักใช้ แต่ผู้เขียนใคร่ขออย่าสักเล็ดกันน้อยว่า การ
ใช้นวนิยายเป็นสื่ออุปกรณ์เพื่อการศึกษา นั้น จะได้ประโยชน์ดังประสงค์เพียงใดหรือไม่
ย่อมขึ้นอยู่กับทางเลือกเฟ้นเป็นสำคัญ ผู้เขียนขอเสนอเพียงเป็นตัวอย่าง เช่น เรื่อง “เขา
ชื่อเกช” ของ กาญจนา นาคนันท์ จะฝังความรู้สึกดีในเรื่องราวความรับผิดชอบลงในหัวใจ
ของเด็กชายผู้เยาว์ทั้งหลาย เพราะ “เกช” ในเรื่องนี้เป็นตัวอย่างของเด็กชายในวัยเริ่มรุ่น
ซึ่งมีความสำนึกในหน้าที่ ในความรับผิดชอบต่อสถานะของตนอย่างน่าชม และจับใจ
อย่างยิ่ง

อีกเรื่องหนึ่งก็คือ เรื่อง "ผู้ดี" ของดอกไม้มัด ซึ่งผู้เขียนได้แสดงตัวอย่างของวิธีการอบรมของผู้ใหญ่ต่อธิดาสาวว่าสมควรจะอบรมอย่างไร และใช้กลวิธีอย่างไร จึงจะให้สาวน้อยผู้นั้นเติบโตเป็นกุลสตรีผู้มีความสำนึกในความรับผิดชอบ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นผลสำเร็จอันน่าภูมิใจได้ และในขณะเดียวกัน เด็กหญิงสาวผู้อ่านก็จะได้รับความสนใจจากการปฏิบัติและวางตัวของ "วิมล" สาวน้อยในเรื่อง "ผู้ดี" ไปโดยไม่รู้ตัว จะเกิดความสำนึกได้ว่า การรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อครอบครัว และต่อสังคมของตนนั้น ก็เป็นหน้าที่ประการสำคัญของผู้ที่เป็น "ผู้ดี" เหมือนกัน

ก่อนที่จะจบบทความนี้ ผู้เขียนขอเรียนว่าการใช้หนังสือเป็นสื่ออุปกรณ์เพื่อการศึกษา เพื่อความรับผิดชอบต่อผลตรงตามความมุ่งหมายนั้น จำเป็นที่ผู้ใช้ต้องเข้าใจในวิธีการแนะแนวในการอ่านไปในตัวด้วย มิใช่ด้วยการส่งหนังสือให้แก่นักเรียนเฉยๆ เท่านั้น การแนะแนวการอ่านที่จะพูดกัน ณ ที่นี้โดยสั้นที่สุด ก็คือ ด้วยการสนทนา ชักถามและอธิบาย ออกจากความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อฟังความคิดของนักเรียนผู้อ่านว่าอยู่ในแนวที่ถูกต้องหรือไม่ ถ้าหากออกนอกแนวไปจนน่าเป็นห่วงก็จะมีทางที่แก้ไขและจูงกลับได้ทันเวลาที่

ผู้เขียนขออ้ออีกครั้งหนึ่งว่า การให้การศึกษาเพื่อความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ประการสำคัญอย่างยิ่งของนักการศึกษาทั้งหลาย เพราะพลเมืองที่มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเองก็จะสามารถดำเนินกิจการของตนเองให้เป็นผลอันน่าชื่นชม ซึ่งทั้งนี้ย่อมเป็นกำลังอันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ชาติไทยได้เจริญก้าวหน้าสถาพรยิ่งขึ้น.

โครงการบรรณานุกรมแห่งชาติ

นวลฉวี สุธรรมวงศ์ *

การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ เป็นงานที่สำคัญยิ่งอันหนึ่ง และเป็นงานที่ทำ
ได้ยากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองไทย คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงงานของบรรณารักษ์ที่แท้
จริง และไม่ทราบว่าบรรณารักษ์สามารถให้บริการได้กว้างขวางมากมายเพียงใด ดังนั้นการ
การจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติขึ้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชี้แจงให้เห็นความสำคัญของ
บรรณานุกรมแห่งชาติก่อน จึงจะให้ประโยชน์ในการจัดทำมากและสมบูรณ์เต็มที่ ดังนั้นจึง
เสนอโครงการมาเพื่อเป็นแนวความคิดเห็น, เพื่อท่านบรรณารักษ์พิจารณา.

ก่อนที่จะดำเนินงานจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ จำต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นชุด
หนึ่ง ประมาณ ๑๒-๑๕ คน กรรมการเหล่านี้ต้องประกอบไปด้วยผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ
ได้ผ่านการฝึกอบรมในการทำบรรณานุกรมมาแล้วเป็นอย่างดี ซึ่งอันนี้ได้แก่บรรณารักษ์
ตามห้องสมุดใหญ่ๆ แต่อย่างไรก็ดีการจัดตั้งคณะกรรมการนี้ ควรจะประกอบด้วยบุคคลที่
มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือเป็นอย่างดี หรืออยู่ในวงการหนังสือซึ่งอาจจะไม่ใช่บรรณารักษ์ก็ได้
เช่น ผู้จักพิมพ์หนังสือ, สำนักพิมพ์ใหญ่ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวก ในการหาราย
ชื่อ (Source) หนังสือที่ออกใหม่ๆ เพราะเมื่อเขาอยู่ในฐานะผู้ร่วมงาน จะได้เข้าใจถึงการ
จัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติขึ้นนี้ว่า จะมีผลประโยชน์ไปถึงร้านขายหนังสืออย่างไร เพื่อให้
ได้ความร่วมมืออย่างดีในการดำเนินงาน อาศัยวิธีการที่กล่าวมานี้อาจแก้ปัญหาได้ ต่อไป
ในภายหลังค่อยเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสม และกาลเวลา.

เมื่อได้กำลังคน หรือคณะกรรมการแล้ว ก็จัดให้มีการประชุมวางแผนงานที่จะ
จัดทำพร้อมทั้งมีการแบ่งสายการปฏิบัติงานของคณะกรรมการทุกคน ทั้งนี้เพราะเป็นงานที่

* น.ส. นวลฉวี สุธรรมวงศ์ ปัจจุบันเป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ ๔ ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ต้องมีผู้รับผิดชอบ ให้มีการประสานงานกันได้ดีอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้งานดำเนินไปตามวัตถุประสงค์โดยไม่ติดขัดและก้าวถ่วงกัน.

การร่างโครงการบรรณานุกรมแห่งชาตินั้น ควรมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้:

วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ของการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ ก็เพื่อรวบรวมรายชื่อหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในประเทศไทยเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อช่วยในงานค้นคว้าวิจัย การค้นหาข้อเท็จจริงต่างๆ และช่วยบรรณารักษ์ในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ตลอดจนการทำบัตรรายการ.

Mr. A.G. Wells ผู้เชี่ยวชาญการจัดทำบรรณานุกรมของ UNESCO ได้กล่าวว่า บรรณานุกรมแห่งชาติจะเกิดประโยชน์แก่บุคคล ๓ ประเภทในสังคม คือ

๑. เจ้าของร้านขายหนังสือและผู้จัดพิมพ์ — โดยเจ้าของร้านจะได้ตรวจสอบรายชื่อหนังสือที่มีจำหน่ายอยู่ในร้าน ให้รายชื่อหนังสือที่ปรากฏอยู่ในบรรณานุกรม ยังคงมีวางขายอยู่ที่ร้าน.
๒. บรรณารักษ์ — สามารถตรวจสอบรายชื่อหนังสือในห้องสมุดของตนเองว่ามีหรือไม่ และทำให้หนังสือทุกเล่มผ่านสายตาบรรณารักษ์ เพื่อใช้ในการพิจารณาจัดหาไว้ในห้องสมุด.
๓. ผู้อ่าน — ใช้ในการค้นคว้า วิจัย.

ขอบเขตของบรรณานุกรม กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้:

๑. รวบรวมรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในประเทศไทยทุกเล่มที่เป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
๒. รวบรวมรายชื่อ วารสาร, นิตยสาร, หนังสือพิมพ์, จุลสาร ที่พิมพ์ขึ้น
๓. รวบรวมรายชื่อหนังสือประจำปี หนังสือที่ระลึกในงานฉลองต่างๆ หรือหนังสือแจกงานศพ

รายชื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่จะนำมารวบรวมไว้ใน “บรรณานุกรมแห่งชาติ” นี้ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการเสียก่อน เมื่อเห็นว่ามีความจำเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านก็จะนำมารวบรวมไว้.

ระยะเวลาการออกของบรรณานุกรมแห่งชาติ การจัดทำเป็นชนิด Period

Bibliography เริ่มต้นตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นไป โดยออกหนังสือเป็นรายเดือน และพอครบ ๑ ปี ก็จะจัดพิมพ์เป็นเล่มใหญ่ ประจำแต่ละปีอีกครั้งหนึ่ง หนังสือทุกเล่มจะมีดัชนีภายใต้หัวข้อผู้แต่ง และชื่อเรื่อง อยู่ข้างท้ายทุกเล่ม เมื่อครบปีก็จะจัดรวมดัชนีไว้ด้วยกันทั้งหมด เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้.

การจัดเป็นหนังสือเป็นรายเดือน เป็นโครงการเริ่มแรกก่อน หากว่าต่อไปจำนวนการผลิตหนังสือสูงขึ้นมาก ก็ออกหนังสือให้ทันเวลาโดยเพิ่มระยะให้ยิ่งขึ้น เป็นรายบักษ์ หรือรายสัปดาห์ก็แล้วแต่ความเหมาะสม หรือออกฉบับเพิ่มเติม (Supplementary) ให้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ.

การหารายชื่อของหนังสือ คณะกรรมการต้องหาวิธีที่จะให้ได้หนังสือทุกเล่มที่พิมพ์ขึ้นในประเทศครบทุกเล่ม โดยขอความร่วมมือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งวิธีนี้เราก็จะได้รายชื่อหนังสือที่สมบูรณ์ที่สุด นอกจากนี้ควรขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์จากห้องสมุดต่าง ๆ ทั้งในพระนครและต่างจังหวัด ให้รวบรวมรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในจังหวัดนั้น ๆ หรือที่มีในห้องสมุดของตนส่งมายังคณะกรรมการผู้จัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ โดยความร่วมมือร่วมใจของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทั้งกล่าวแล้ว และถ้าประสานงานกันดีเพียงใด บรรณานุกรมแห่งชาติที่จัดขึ้นก็จะถูกต้องแน่นอนและได้มาตรฐานมากเพียงนั้น.

วิธีเรียบเรียงบรรณานุกรมแห่งชาติ เนื่องจากบรรณานุกรมแห่งชาติเป็นการรวบรวมรายชื่อหนังสือทุกชนิด ฉะนั้นงานจึงกว้างมาก ควรจัดเรียงรายชื่อหนังสือตามหมวดหมู่โดยอาศัย การจัดแบบทศนิยมของดิวอี้ เป็นหลักในการเรียบเรียงทำเรื่องต่าง ๆ เพราะระบบนี้ได้ใช้แพร่หลายในประเทศแล้ว ภายใต้หัวเรื่องแต่ละอันก็จะ เรียงรายชื่อหนังสือตามลำดับอักษรของผู้แต่ง.

การลงรายการในบรรณานุกรม อาศัยการทำบัตรรายการเป็นหลักทั้งสิ้น สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศนั้นจัดไว้ต่างหากอยู่ก่อนท้ายก่อนถึงดัชนี และมีวิธีการเรียบเรียงเช่นเดียวกับภาษาไทยทุกอย่าง ยกเว้นแต่เลขหน้าจะเป็นเลขอารบิก และใช้เลขหมู่ของหนังสือเป็นเลขหน้า โดยใช้เลขหมู่หนังสือที่เป็นเล่มแรกประจำหน้าทางซ้ายมือ หรือเลข

โครงการบรรณานุกรมแห่งชาติ

๑๐๗

ที่เริ่มต้นเป็นอันดับแรก ส่วนหน้าทางซ้ายจะให้เลขหมู่หนังสืออันสุดท้ายประจำหน้านั้น ๆ การที่เราให้เลขประจำหน้าเป็นเลขเรียกหนังสือก็เพื่อสะดวกในการค้นหา

การลงรายการ ลงตามแบบต่อไปนี้ :

เลขหมู่—หัวเรื่อง

ชื่อผู้แต่ง หรือผู้รวบรวม.....

ชื่อเรื่อง.....ครั้งที่พิมพ์.....พิมพ์ลักษณะ.....ชื่อชุดหนังสือ.....

จำนวนหน้าภาพประกอบราคา.....

ตัวอย่าง

๒๕๔.๓ — พระพุทธศาสนา

ปิ่น มุกตพันธุ์

พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร พระนคร, กลังวิทยา, ๒๕๔๕.

๓๕ หน้า. ๑๐ บาท.

การจัดทำหนังสือบรรณานุกรม ควรทำเป็นรูปเล่ม หนังสือขนาด ๘ หน้ายก และแบ่งรูปหน้าออกเป็น ๒ สดมภ์ (Column) โดยใช้การลงรายการดังกล่าวมาแล้ว แต่ละหน้าก็จะใช้เลขหมู่บอกเลขหน้า ดังที่อธิบายมาแล้ว.

บรรณนิทัศน์

จัดทำเป็นบางเล่มเฉพาะเล่มที่สำคัญ และที่คณะกรรมการเห็นสมควร หรือใช้ยกข้อความสำคัญในเล่มขึ้นมา ทั้งนี้ควรจะยึดหลักที่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้.

ดัชนี

การทำดัชนีเพื่อช่วยในการค้นหารายชื่อหนังสือ ควรจัดทำดัชนี ๒ อย่างคือ ดัชนีผู้แต่ง และดัชนีชื่อเรื่อง จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรแบบพจนานุกรม โดยจะบอกชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ และปีที่พิมพ์ไว้ แล้วบอกเลขหมู่ของหนังสือเล่มนั้น ทั้งนี้เนื่องจากใช้เลขหมู่เป็นหน้าหนังสือ ซึ่งถ้าเปิดไปตามเลขหมู่นั้น ก็จะพบรายละเอียดได้.

ตัวอย่าง

ดัชนีภายใต้ชื่อผู้แต่ง

ปีน มุกกันท์. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร. ๒๕๕๕. ๒๕๕.๒

ดัชนีภายใต้ชื่อเรื่อง

หลักปฏิบัติสำหรับพุทธศาสนิกชน. สุชีพ ปุญญานุภาพ, ๒๕๐๐..๒๕๕.๓

ดัชนีนั้น เมื่อครบปีก็จัดทำรวมอีกครั้งหนึ่ง, ให้ครบถ้วนเหมาะสำหรับใช้ค้น
ห. ได้สะดวกยิ่งขึ้น.

วิจารณ์ “นักดนตรีเอกของโลก”*

ทองหยด ประทุมวงศ์

นักดนตรีเอกของโลก เป็นหนังสือ ชีวประวัติที่น่าสนใจเล่มหนึ่งในบรรดาหนังสือชีวประวัติทั้งหลาย ที่มีอยู่เกลื่อนกลาดในตลาดหนังสือของเมืองไทยขณะนี้ ทั้งนี้ก็เพราะนักดนตรีส่วนมากมีลีลาชีวิตที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะในชีวิตหนึ่งของเขาได้เต็มไปด้วยการต่อสู้ที่มีทั้งทุกข์ความสมหวัง และความผิดหวัง หลายคนเกิดมาท่ามกลางความยากจนข้นแค้น มีชีวิตอยู่อย่างระทมขมขื่น หลายคนประสบแต่ความผิดหวังครั้งแล้วครั้งเล่า จนดวงใจแทบจะแตกสลาย แต่นักดนตรีทุกคนก็อุปสรรคหนึ่งจะเกิดมาเพื่อต่อสู้กับเกมชีวิต และก็เป็นนักต่อสู้ที่ทรหดอดทนอย่างเยี่ยมยอดทีเดียว ความยากแค้นลำเค็ญ ความผิดหวัง ความคับแค้นใจ ไม่ได้ทำให้เขายอมพ่ายแพ้แก่ชะตากรรมง่าย ๆ เลยแต่กลับจะเป็นพลังอันมหาศาลบรรดาลใจให้เขาสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นอมตะฝากไว้ในโลกของคนตรี นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิตที่สอดแทรกอยู่ในเสียงเพลง บางครั้งเต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวาเร้าแรงแจ่มใส บางครั้งอ่อนหวานไพเราะจับใจ ชวนให้หลงใหล บางครั้งก็ตึกตักก็ตึกตักเร้าใจ แต่บางครั้งก็เศร้าสร้อยคร่ำครวญประหนึ่งจะพร่ำรำพรรณทุกข์พ้อชตากรรมที่กระหน่ำมาอย่างไม่ปราณี ชีวิตนักดนตรีย่อมเป็นบทเรียนที่มีค่ายิ่งสำหรับอนุชนรุ่นต่อ ๆ มา เพราะเป็นตัวอย่าง “ชีวิตการต่อสู้อย่างแท้จริง”

หนังสือเรื่องนักดนตรีเอกของโลกนี้ ผู้เขียนได้ค้นคว้าและเรียบเรียงมาจากหนังสือภาษาต่างประเทศถึง ๓๖ เล่ม ต้มมีรายชื่ออยู่ตอนท้ายเล่มแล้ว จึงจัดได้ว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่าพอที่จะยืมติดอ้างอิงได้ก็พอสมควร ผู้เขียนได้เล่าถึงวัตถุประสงค์ไว้ว่า “เพื่อที่จะบรรยายถึงชีวประวัติของนักดนตรี อันเป็นบุคคลสำคัญในการทำให้ดนตรีเจริญมาทุกยุคทุกสมัย เป็นผู้สร้างสรรค์เพลงมาเพื่อกล่อมโลก” เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้ว

* หนังสือเรื่อง นักดนตรีเอกของโลก เรียบเรียงโดย ทวี มุขระโกษา และ สมชัย หงษ์ทองคำ มีกาวมยาว ๖๓๕ หน้า มีภาพและบรรณานุกรมประกอบ แพร่พิทยาจัดพิมพ์จำหน่าย ราคา ๔๕ บาท

ก็จะพบว่าผู้เขียนได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์ จากคำนำของหนังสือ ผู้อ่านจะได้ทราบคุณค่าและประวัติความเป็นมาของดนตรีในยุคต่างๆ พอเป็นสังเขป และ ได้หยิบยกเอาบทกวีของสุนทรภู่ จินตกวีเอกของไทยมาเป็นตอนขึ้นต้นคำนำ เพื่อย้ำให้เห็นคุณค่าของดนตรี ซึ่งช่วยเรียกร้องความสนใจให้ผู้อ่านดังนี้

อันดนตรีมีคุณค่าทุกอย่างไป
ถึงมนุษย์ครุฑาเทวราช
แม้ปีเราเข้าไปให้ได้ยิน

ย่อมใช้ได้ทั้งจินตาคำบุรินทร์
จับบาทกลางป่าพนาสิน
ก็สิ้นสุดโทโสที่โกรธา

ต่อจากคำนำก็ถึงสารบัญ ซึ่งมีรายชื่อนักดนตรี ๓๒ คน พร้อมทั้งมีรายชื่อเป็นภาษาอังกฤษกำกับรวมไว้ทุกคนรวมทั้งปีเกิด ปีตาย นับว่าเป็นความคิดริเริ่มที่ดี เพราะเพียงแค่อ่านสารบัญก็สามารถทราบปีเกิด ปีตายของนักดนตรีเหล่านั้นเลย การเขียนชื่อภาษาอังกฤษกำกับไว้ ย่อมให้ความสะดวกแก่ผู้อ่านเมื่ออยากค้นคว้าเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากที่มีอยู่ในเล่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นจากตำราภาษาอังกฤษ เพราะบางครั้งเราก็ต้องเสียเวลาหาไม่น้อยเลย เนื่องจากสะกดชื่อเป็นภาษาอังกฤษผิดพลาดไป ก่อนจะถึงเนื้อเรื่อง ก็มี “ไหมโรง” ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่ไพเราะเกี่ยวกับดนตรีแทรกอยู่ ข้อความเหล่านี้ผู้เขียนได้บอกไว้ว่า ก็มาจากหนังสือ เวนิชวานิช ซึ่งวันเกล้านั้นกระหม่อมพระมหาธีรราชเจ้าทรงแปลไว้อย่างไพเราะจับใจ ทั้งมีความตอนต้นดังนี้

ดูแสงเดือนส่องแสงมือแรมขาว
ราวนอนเหนือเนินหญ้าสง่าศรี
มาเกิดเรานั่งลงที่ตรงนี้,
ให้ดนตรีสู่ไศตร์ประโมทย์ใจ;
ความสังคราตรีนี้แสนเหมาะ
สำหรับเพลงไพเราะเสนาะใจ
นั่งเกิดเชษฐิกาผู้ยาใจ
ดูต้องผ่านภาสัยแสนงามอน.

อ่านมาถึงตอนนั้นก็ทำให้เกิดอารมณ์อยากอ่าน เวนิชวานิช อีกสักครั้งหนึ่ง เป็นแน่ เมื่อจบเล่มโรงแล้วจึงเริ่มเนื้อเรื่อง

ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า หนังสือเล่มนี้รวมชีวประวัตินักดนตรีผู้ยิ่งใหญ่ถึง ๓๒ คน ความจริงผู้เขียนตั้งใจ จะเขียนให้ครบ ๑๐๐ คน แต่เมื่อเขียนมาได้ ๓๒ คน ปรากฏว่าหนังสือค่อนข้างจะหนามาก จึงจำเป็นต้องแบ่งออกเป็นเล่มๆ อาจมีถึง ๓ เล่มจบ ดังนั้น เล่มนี้จึงเป็นเล่มแรก เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็นตอนๆ ตอนละคน แต่ละคนมีภาพที่ประกอบ มีชื่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษพร้อมทั้งสถานที่เกิด ที่ตาย วัน เดือน ปี เกิด และตาย ไว้ด้วย การดำเนินเรื่องส่วนมากมักจะหยิบยกเรื่องราวที่น่าสนใจของนักดนตรีแต่ละคน ขึ้นก่อน แล้วจึงเริ่มบรรยายชีวประวัติเริ่มตั้งแต่กำเนิด ชีวิตในวัยเยาว์ การศึกษา ชีวิต ในครอบครัว รวมทั้งผลงานส่วนใหญ่ และผลงานชิ้นเยี่ยมๆ ของเขา บางครั้งก็มีวิจารณ์ งานชิ้นสำคัญๆ ด้วย รวมความว่าผู้อ่านจะได้ทราบชีวิตความเป็นอยู่ของนักดนตรีตั้งแต่ ต้นจนอวสานตลอดจนผลงานของเขามากพอที่จะศึกษา ภาษาที่ใช้ก็เป็นภาษาที่อ่านเข้าใจ ง่ายด้อยคำสำนวนโวหารเรียบร้อยสละสลวย การเขียนชื่อภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ก็ พยายามเขียนให้ถูกต้องทั้งสำเนียงและอักขรวิธี แต่ก็ทำได้ไม่มากนัก จึงมีการวงเล็บภาษาอังกฤษไว้ให้ นับว่ามีประโยชน์มาก เพราะหากจะออกสำเนียงผิดเพี้ยนไป ก็ยังมีภาษาอังกฤษไว้เป็นหลัก

ในจำนวนนักดนตรีทั้ง ๓๒ คนนี้ มีอยู่ ๒ คน ที่ยังคงมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน (ปี ๑๙๖๓) ได้แก่ ใจแอน การ์โล เมโนทติ นักแต่งเพลงชาวอิตาลีเลียนอเมริกา และไฮเตอร์ วิลลา-โลบอส นักแต่งเพลงชาวบราซิล ส่วนอีก ๓๐ คนเป็นนักดนตรีที่ได้ทอดทิ้งผลงาน อันเป็นอมตะไว้เป็นมรดกที่โลกภูมิไจมาจนทุกวันนี้ จะขอเล่าประวัตินักดนตรีบางคนพอ เป็นตัวอย่าง คนแรกคือ โวล์ฟกัง อมาเดอุส โมสาร์ท เป็นนักดนตรีชาวออสเตรียที่ยิ่งใหญ่ คนหนึ่งของโลก เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์อันเจิดจ้าในทางดนตรีสามารถแต่งเพลงได้ตั้งแต่อยู่ในวัย เยาว์ เล่นดนตรีได้หลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งไวโอลิน โมสาร์ทมีชื่อเสียงรุ่งโรจน์ตั้งแต่ ยังเยาว์ มีโอกาสคลุกคลีอยู่ในราชสำนักออสเตรีย เคยเป็นเพื่อนเล่นกับเจ้าหญิงน้อยๆ องค์ หนึ่ง ซึ่งความไร้เดียงสาทำให้เขาขอสัญญาว่าจะแต่งงานกับเจ้าหญิงองค์นั้นเมื่อเขาโตขึ้น

เจ้าหญิงน้อย ๆ องค์นั้นคือ มารี อังตัวเนตต์ ราชนิผู้มีชื่อเสียงองค์หนึ่งในประวัติศาสตร์ของโลก

เมื่อพันวัยเด็กไปแล้ว ชีวิตของเขาก็รุ่งโรจน์อยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ต่อจากนั้นก็ล้มลุกคลุกคลานเรื่อยไป ชีวิตแต่งงานของเขาเต็มไปด้วยความผิดหวัง เขาต้องประสบกับมรสุมทางการเงินอย่างหนัก ชรอยพระเจ้าจะทรงเห็นใจในความทุกข์ยากของเขา จึงพรากรเขาไปเสียแต่ยังหนุ่มแน่น เขาย้ายเมื่ออายุได้ ๓๕ ปี เท่านั้น และย้ายท่ามกลางความอนาถา ไร้ญาติขาดมิตรมีหนี้สินรุงรัง ไม่มีแม้แต่เงินค่าที่พัก ศพของเขาจึงถูกฝังไว้ ณ บ้างสำหรับคนอนาถา ครั้นเมื่อโลกรู้ซึ่งถึงคุณค่าทางดนตรีของเขา ต้องการศพของเขากลับคืนมา แต่ว่ามีพระเจ้าเท่านั้นที่รู้ว่าศพของเขาฝังอยู่ที่ไหน ช่างเป็นจุดจบที่น่าเศร้าอะไรเช่นนั้น!

นักดนตรีอีกคนหนึ่งซึ่งมีชีวิตลุ่ม ๆ ดอน ๆ เรื่อยมา แต่ก็ไม่เคยปรากฏว่าเขาเคยยอมพ่ายแพ้แก่ชะตากรรมของเขาเลย เมื่อเขายังอยู่ในวัยเด็ก โมสาร์ทเคยกล่าวขวัญถึงเขากับเพื่อนคนหนึ่งว่า “จงดูเด็กน้อยคนนี้ให้ดีนะ สักวันหนึ่ง เพลงของเขาจะดังกึกก้องไปทั่วโลก” คำกล่าวของโมสาร์ทเป็นจริงทุกประการเพราะเด็กน้อยคนนั้น คือ ลุดวิก ฟอน เบโธเฟน นักดนตรีและนักประพันธ์เพลงผู้ยิ่งใหญ่ชาวเยอรมัน เบโธเฟนเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนข้นแค้น รูปร่างหน้าตาก็ไม่สวยงาม ภารกิจทางก็เป็นเป็นบ้านนอกคอกนา มีหน้าซ้ำ เพลงของเขายังแหวกแนวไปจากคนอื่น ๆ จนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นนักดนตรีนอกวิสัยนอกรอย แต่ในที่สุดมหาชนก็นิยมเขา พออนาคตที่คาดว่าจะรุ่งโรจน์ ชตากรรมก็เริ่มถูกคามเขาอย่างไม่ปราณี เขาหนวกสนิททีเดียว เขาได้กลายเป็นนักดนตรีหูหนวกไปเสียแล้ว เขาห่อเหี่ยวต่อเกมชีวิตไม่นานก็ตั้งปณิธานใหม่ว่า “ฉันจะต้องไม่ยอมสยบให้กับเคราะห์กรรมเป็นอันขาด ความพิการจะถึงตัวฉันให้ตกต่ำไม่ได้” เขาจึงแต่งเพลงอีก และก็ประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม แต่เขาก็กังขาจนอยู่ ความยากจนทำให้ชีวิตรักของเขาล้มเหลวโดยสิ้นเชิง เขาจึงครองตัวเป็นโสดตลอดชีวิต เบโธเฟนพบจุดจบเมื่ออายุ ๕๗ ปี เสียงเพลงของเขาเคยก้องกังวานซึ่งเข้าไปถึงดวงใจของใครต่อใคร แต่ตัวเขาเองกลับไม่ได้ยิน ไม่ได้ยินแม้แต่เสียงปรบมืออันกึกก้องแสดงความชื่นชมในผลงานอันล้ำค่าของเขา ช่างเป็นชีวิตที่น่าอนาถอะไรเช่นนั้น!

โจนนี่ เซบัสเตียน บาค นักดนตรีเอกชาวเยอรมันผู้ที่มีความอาภัพไม่น้อยหน้าโมสาร์ทและเบโธเฟนเลย แต่จะอาภัพมากกว่าเสียอีก เพราะชีวิตหนึ่งของเขานั้น มีแต่ความลำบากยากแค้นแสนเข็ญ เขาเป็นเด็กกำพร้าที่ต้องยืนหยัดต่อสู้กับโชคชะตามาแต่อายุนยังไม่ถึง ๑๐ ขวบ เขาคือผู้ที่มีความทุกข์ยากอย่างทรหด มหาชนไม่ยอมรับนับถือความเป็นอัจฉริยะอันสูงส่งในทางดนตรีของเขาเลย ผลงานของเขาถูกทอดทิ้งอย่างน่าเสียดาย แม้แต่ลูกชายของเขายังกล่าวว่า “งานของพ่อฉันเป็นแบบเก่า ๆ ล้าสมัยและียศยาคมาก” อย่างไรก็ตามก็เขาไม่เคยย่อท้อหรือน้อยอกน้อยใจในวาสนาของเขาเลย งานของเขาจึงมีมากมาย เขามีลูกมากพอ ๆ กับงานของเขาทีเดียว คือมีลูกถึง ๒๐ คน กับภรรยาคนแรก ๗ คนหลัง ๑๓ เป็นลูกสาว ๙ ลูกชาย ๑๑ ในปีนี้ปลายแห่งชีวิตเขากลายเป็นคนตาบอด อีกประมาณ ๑๐๐ ปีต่อมาเมลเทิลส์โธห์น นักดนตรีเอกของโลกคนหนึ่ง ได้นำงานของเขาออกเผยแพร่ปรากฏว่าได้รับความนิยมสำเร็จอย่างงดงาม มหาชนเริ่มรู้จักคุณค่าในผลงานของเขา แต่นั่นหมายความว่าเขาคงเสียเวลาอันรอคอยความสำเร็จของเขาอยู่ในหลุมฝังศพถึง ๑๐๐ ปี ช่างเป็นการรอคอยที่ยาวนานอะไรเช่นนั้น

นักดนตรีผู้มีความใฝ่ฝันจะเป็นนักเปียโนเอกของโลกอีกคนหนึ่ง คือโรเบิร์ต ชูมันน์ นักดนตรีเอกชาวเยอรมันผู้ ประสบกับความผิดหวังในขณะที่ความหวังของเขาจะรอคอยอยู่แค่เอื้อม ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากมือของเขาเกิดพิการเล่นเปียโนต่อไปไม่ได้เสียแล้ว แม้ว่าความหวังพังทลายอย่างย่อยยับเขาก็ไม่ย่อท้อ เขาหันเข้าหาอาชีพการแต่งเพลง โชคเขาไม่ร้ายจนเกินไปนัก เพราะเขาได้พบรักแท้กับคลารา วิก นักเปียโนมีชื่อเสียง แต่กว่าจะได้แต่งงานกัน เขาก็ต้องต่อสู้ยาวนาน ในระยะข้าวใหม่ปลามัน เขาได้แต่งเพลง แต่ละเพลงมีลีลาอ่อนหวานไพเราะลึกซึ้งเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตามฐานะทางการเงินของเขาไม่ดีขึ้นเลย เขาจึงต้องทำงานอย่างหนัก จนในที่สุด โรคประสาทก็เล่นงานเขาจนสะบักสะบอมทีเดียว เขากลายเป็นบ้าไปเสียแล้ว เขาสิ้นใจภายในอ้อมแขนของภรรยาสุดรักของเขา ชูมันน์ตายเพราะเป็นบ้า ช่างเป็นชีวิตที่น่าอนาถเสียนักกระไร!

มีนักดนตรีที่เกิดปีเดียวกับโรเบิร์ต ชูมันน์ และเป็นนักดนตรีเอกของโลกคนหนึ่ง คือเฟรเดริก ฟรังซ์ส์ โชแปง นักแต่งเพลงและนักเปียโนเอกชาวโปแลนด์ แต่มีวิถีชีวิตแตกต่างจากกันอย่างสิ้นเชิง ชีวิตวัยเด็กของโชแปงคล้ายกับโมสาร์ท โชแปงเป็นผู้มี

อารมณ์อ่อนแอไหว สุภาพอ่อนโยน ร่างกายบอบบางตกเป็นทาสของโรคภัยไข้เจ็บ ด้วยอารมณ์นี้จะเยือกเย็นทำให้เขาทนไม่ได้ที่จะเห็นประเทศชาติอันเป็นที่รักของเขาต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัสเซีย เขาจึงเดินทางไปอยู่ปารีสความที่เขาเป็นคนมีอารมณ์อ่อนไหวเขาจึงตกหลุมรักแม่หม้ายลูกติด ซึ่งเป็นนักประพันธ์ลือชื่อเจ้าของนามปากกา จอร์จ ซังค์ อย่างไรก็ตาม วิมานรักเขาพังทะลาย ต้องแยกทางกันเดิน แม้ว่าสุขภาพของเขาไม่สู้จะดีนักเขาก็ต้องเล่นดนตรีเพื่อหาเงินช่วยพี่น้องร่วมชาติ ผู้ลี้ภัยทั้งหลาย ในที่สุดเขาก็จบชีวิตด้วยวัณโรค ณ กรุงปารีส.

นักดนตรีผู้คอยความสมหวังอยู่ในหลุมฝังศพอีกคนหนึ่ง คือ ฟรันทซ์ บีเตอร์ ชูเบอร์ต เป็นนักดนตรีเอกผู้หนึ่งซึ่งต้องเผชิญกับความลำบากแค้น ความผิดหวัง ความทุกข์ระทมขมขื่นตลอดชั่วชีวิตอันแสนสั้นเพียง ๓๑ ปี ของเขา อย่างไรก็ตามในชั่วชีวิตอันแสนสั้นของเขานั้น เขาได้ทอดทิ้งผลงานไว้เป็นมรดกอันล้ำค่าให้แก่โลกมากมายทีเดียว เขาอุทิศชีวิตให้แก่งานอย่างแท้จริง ความยากจนทำให้เขาครองตัวเป็นโสดตลอดชีวิต เขาเคยหวังที่จะให้ศพของเขาถูกฝังเคียงข้าง เบโธเฟน นักดนตรี ผู้ยิ่งใหญ่ เขาสมหวังหลังจากที่นอนรอคอยอยู่ในหลุมฝังศพนานถึง ๖๐ ปี นับว่าเป็นการรอคอยที่ยาวนานพอสมควรทีเดียว ชีวิตนักดนตรีมักมีอะไรประหลาด ๆ เช่นนี้เสมอ.

ความจริงหนังสือเรื่องนักดนตรีเอกของโลกเล่มนี้ มิได้มีแต่ประวัติของดนตรีผู้มีชีวิตอันยากแค้นแสนเข็ญเท่านั้น แต่ที่ยกเอาชีวิตของนักดนตรีผู้อาภัพขึ้นมาเล่า ก็เพราะเห็นว่า นักดนตรีเหล่านั้น มีชีวิตอยู่ได้ด้วยการต่อสู้และเป็นนักสู้ที่มีความกล้าหาญ มีกำลังใจเข้มแข็ง ไม่ยอมพ่ายแพ้แก่ชีวิตง่าย ๆ เลย นับว่าเป็นบทเรียนแห่งชีวิตสำหรับเยาวชนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ยังมีนักดนตรีอีกหลายสิบคน ที่ชีวิตของเขามีได้ลำบากยากแค้นเหมือนนักดนตรีที่กล่าวมาแล้ว อาทิเช่น ฟรันทซ์ โจเซฟ ไฮเดิน แม้ว่าเขาจะลำบากยากแค้นอย่างแสนสาหัสในตอนต้น แต่ด้วยนิสัยร่าเริงรักสนุกของเขาทำให้สามารถฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายมาได้ด้วยดี และประสพความสมหวังในบั้นปลายแห่งชีวิตของเขา ก็มีชื่อเสียงรุ่งโรจน์ ได้รับยกย่องเป็น "บิดาแห่งซิมโฟนี" เขามีอายุยืนถึง ๗๗ ปี.

อีกคนหนึ่งคือ โจฮันน์ สเตราส์ (น้อย) ผู้ได้รับสมญานามว่า "ราชาแห่งเพลงวอลท์ซ" ผู้สร้างเพลง The Beautiful Blue Danube อันมีชื่อเสียงก้องโลก ลีลาชีวิตของเขา

วิจารณ์ "นักดนตรีเอกของโลก"

๑๑๕

ไม่ซ้ำแบบใครเพราะบิดาของเขาก็คือเป็นราชาเพลงวอลท์ซ เหมือนกัน แต่ไม่มีความปรารถนาที่จะสนับสนุนให้ลูกเป็นนักดนตรี ทั้ง ๆ ที่ลูกชายก็มีอัจฉริยภาพทางดนตรีให้เห็นอย่างเด่นชัด - สเตราส์ (น้อย) ประสบความสำเร็จอย่างงดงามในผลงานของเขา มหาชนนิยมชมชอบในผลงานอันทรงคุณค่าของเขา แต่ประหลาดที่บิดาของเขามีได้ชื่นชมในความสำเร็จของเขาเลย วิถีชีวิตของพ่อลูกคู่กันได้กลายเป็นเส้นขนานไปอย่างน่าเศร้าใจ.

นักดนตรีที่มีผลชีวิต แตกต่างจากนักดนตรีคนอื่น ๆ คือไม่เคยพบกับความมอดอยากยากแค้นมีชีวิตราบรื่น เพราะเกิดมาในกองเงินกองทอง เนื่องจากบิดาเป็นนายธนาคารใหญ่ มั่งคั่งร่ำรวยเป็นเศรษฐี จากผลงานของเขาทำให้เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นนักดนตรีและคีตกวีผู้ยิ่งใหญ่ในดนตรีประเภทโรแมนติก โลกต้องสูญเสียเขาไปเมื่อเขามีอายุเพียง ๓๘ ปีเท่านั้น เมื่อนาสีเรื่องอำนาจขึ้นในเยอรมันอนุสาวรีย์และต้นฉบับเพลงต่าง ๆ ของเขาถูกทำลาย และถูกเผาไฟ โลกต้องสูญเสียสิ่งที่มีค่าทางดนตรีไปอย่างน่าเสียดายที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะบังเอิญเขาเกิดมามีเชื้อสายยิว นักดนตรีผู้ถูกรุกรมตามผจญเมื่อตายไปแล้วก็คือ เมลเคลส์โซห์น.

เท่าที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างเล็กๆ น้อย ๆ จากหนังสือนักดนตรีเอกของโลก ยังมีชีวิตนักดนตรีที่น่าสนใจอีกหลายคนที่มีได้นำมาเล่าไว้ในที่นี้ ขอเชิญชวนให้ไปอ่านด้วยตนเอง เพื่อจะได้ทราบเรื่องราวที่สมบูรณ์ อาจกล่าวได้ว่าหนังสือเล่มนี้มีอะไรดี ๆ อีกหลายอย่างที่อยากจะนำมาเล่าไว้ในที่นี้ อาทิเช่น การใช้ภาษา เป็นภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ถ้อยคำสำนวนโวหารที่ใช้ก็เรียบร้อยสละสลวย การเขียนชื่อภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ให้ถูกต้องทั้งสำเนียงและอักขรวิธี และให้อ่านได้ถูกต้องนั้นเป็นการยาก ดังนั้นผู้เขียนจึงได้วงเล็บภาษาอังกฤษกำกับไว้ นับว่าเป็นการดี มีเชิงอรรถอธิบายข้อความ เรื่องราว หรือชื่อต่าง ๆ ประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระในหนังสือชัดเจนแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น นับว่าผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะทำให้หนังสือเล่มนี้มีค่าควรแก่การอ่าน หนังสือเล่มนี้จะทรงคุณค่ายิ่งขึ้นอีกมากที่เกี่ยวหากจะใช้กระดาษที่ดีกว่านี้ และมีบันทึกชีวประวัติที่สำคัญ ๆ สั้น ๆ ของนัก

ดนตรีแต่ละคน เพราะจะช่วยให้ความสะดวกในการค้นคว้าเร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม หากจะมองข้ามความบกพร่องเล็กๆ น้อยๆ ที่มักจะมีเป็นประจำสำหรับหนังสือเมืองไทย ก็ถือว่าสะดวกผิดซึ่งก็มีอยู่ไม่กี่ตัวแล้ว ก็กล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือชาวประวัติที่ดีเล่มหนึ่ง ที่นักอ่านและบรรณารักษ์ทั้งหลายไม่ควรมองข้ามไปเสีย นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังมีของแถมพิเศษเฉพาะบรรณารักษ์อยู่อย่างหนึ่งคือ บัตรรายการ ซึ่งท่านสามารถลอกไปใช้ได้เลยทีเดียว.

หลักสูตรวิชาชุดक्रमมัธยม ตามระเบียบว่าด้วยการสอบวิชาชุดครู

พ.ศ. ๒๕๐๕

วิชาบรรณรักษาสตร์

- ความมุ่งหมาย
- ใหรรู้ถึงความสำคัญของห้องสมุดที่มีต่อการศึกษา
 - ใหรรู้จักวิธีต่าง ๆ ในการจัดห้องสมุด
 - ใหรรู้จักวิธีให้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด
 - ใหได้มีประสบการณ์ในการใช้และทำงานในห้องสมุด
 - ใหมีความรู้ความสามารถที่จะดำเนินการจัดห้องสมุดโรงเรียนทุกระดับ รวมทั้งห้องสมุดวิทยาลัยครู

๑. การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

- วัตถุประสงค์
- เพื่อแนะนำใหครุ บรรณารักษ์ สามารถจัดและ บริหารงาน ของห้องสมุด ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถจัดดำเนินงานของห้องสมุดให้ สอดคล้องกับ นโยบายด้านการเรียน การสอนของโรงเรียน การพัฒนาการด้านการ ศึกษาและสังคม

หัวข้อ

- ก. วัตถุประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียน
- ข. หลักการบริหาร
- ค. การจัดอาคารและสถานที่ห้องสมุด
- ง. วัสดุครุภัณฑ์ห้องสมุด
- จ. การบริหารบุคคลและการเงิน

- ฉ. งานเทคนิคของห้องสมุด
- ช. บริการแก่ครูและนักเรียน

๒. การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ

วัตถุประสงค์ — เพื่อให้ครูบรรณารักษ์สามารถให้เลขหมู่หนังสือ รวมทั้งสามารถทำและจัดเรียงบัตรรายการ ตลอดจนเข้าใจความสำคัญและความจำเป็นที่ห้องสมุดต้องจัดทำงานนี้

หัวข้อ

- ก. ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดหมู่หนังสือ
- ข. ระบบเลขหมู่ของคิวอี้
- ค. วิธีกำหนดเลขหมู่หนังสือ
- ง. วิธีกำหนดหัวเรื่อง
- จ. การทำบัตรรายการและบัตรโยง
- ฉ. วิธีเรียงลำดับบัตรรายการ

๓. หนังสืออ้างอิงและบริการตอบคำถาม

วัตถุประสงค์ — เพื่อให้ครูบรรณารักษ์รู้จักประโยชน์และวิธีใช้หนังสืออ้างอิงชนิดต่าง ๆ ที่ควรมีในโรงเรียน ตลอดจนรู้จักวิธีให้บริการตอบคำถามแก่ครูนักเรียน

หัวข้อ

- ก. หน้าที่และวัตถุประสงค์ของบริการตอบคำถาม
- ข. วิธีให้บริการตอบคำถาม
- ค. ประเภทของหนังสืออ้างอิง
- ง. หลักการประเมินค่าหนังสืออ้างอิง
- จ. หนังสืออ้างอิงทั่วไปที่ต้องใช้เสมอ
- ฉ. หนังสืออ้างอิงในแขนงวิชาการศึกษา

๔. การเลือกและจัดวัสดุห้องสมุด

วัตถุประสงค์ — เพื่อให้ครูบรรณารักษ์รู้ถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือและวัสดุห้อง-

สมุดชนิดอื่น ๆ รวมทั้งคู่มือต่าง ๆ ที่จะใช้ในการช่วยเหลือเลือกหนังสือ และวัสดุห้องสมุด

หัวข้อ

- ก. หลักการเลือกหนังสือ
- ข. การประเมินค่าหนังสือ
- ค. สิ่งพิมพ์ที่เป็นคู่มือบรรณารักษ์ในการเลือกซื้อและประเมินค่าหนังสือ
- ง. การจัดซื้อหนังสือ
- จ. การประเมินค่า การซื้อ และการจัดวัสดุห้องสมุดชนิดอื่น ๆ เช่น วารสาร สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุ

๕. แนะนำวิธีใช้หนังสือและห้องสมุด

วัตถุประสงค์

- เพื่อแนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด ให้นักเรียนสามารถหยิบหนังสือหรือวัสดุห้องสมุดได้เอง ให้รู้จักค้นคว้าหาเรื่องที่ต้องการทราบได้เอง โดยใช้หนังสือ และวัสดุในห้องสมุด

หัวข้อ

- ก. วัตถุประสงค์และบริการห้องสมุด
- ข. วิธีใช้บัตรรายการ
- ค. วิธีจัดหมู่หนังสือและวิธีจัดหนังสือบนชั้น
- ง. วิธีใช้หนังสืออ้างอิงบางชนิด
- จ. วิธีจดโน้ต รวบรวมบรรณานุกรม และวิธีทำวิทยานิพนธ์

๖. ห้องสมุดภาคปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ครูบรรณารักษ์ได้คุ้นเคยกับงานชนิดต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติงานในห้องสมุดและได้ทราบ ถึงบริการ บางอย่าง ที่ ห้องสมุด โรงเรียน ควรจัดทำ

หัวข้อ

- ก. การซ่อมหนังสือ
- ข. วิธีเขียนจดหมายภาษาอังกฤษ เพื่อติดต่องานห้องสมุด
- ค. วิธีพิมพ์ติดสัมผัส

ง. การจัดนิทรรศการ

จ. การให้บริการแก่นักเรียน เช่น การเล่านิทาน การแสดงด้วยหุ่น

อัตราเวลาสอนและสอบได้วิชาครูชุดครู ป.ม.

วิชาบรรณารักษศาสตร์

อัตราเวลาสอน

รายการ	ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
๑. การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน	๖๔	๑๖
๒. การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ	๔๒	๔๒
๓. หนังสืออ้างอิงและบริการตอบคำถาม	๒๘	๒๕
๔. การเลือกหนังสือและจัดซื้อวัสดุห้องสมุด	๒๘	๑๔
๕. การแนะนำวิธีใช้หนังสือและห้องสมุด	๑๘	๒๘
๖. ห้องสมุดภาคปฏิบัติ	—	๕๕
รวม	๑๘๐	๑๘๐

อัตราเวลาสอบ

	จำนวนข้อ	เวลา-ชั่วโมง	คะแนน
ภาคทฤษฎี ตามหลักสูตรทุกข้อ	๑๐	๓	๑๒๐
ภาคปฏิบัติ			
๑. การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน	—	—	๑๐
๒. การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ	—	—	๑๐
๓. หนังสืออ้างอิงและบริการตอบคำถาม	—	—	๑๐
๔. การเลือกหนังสือและจัดซื้อวัสดุห้องสมุด	—	—	๑๐
๕. แนะนำวิธีใช้หนังสือและห้องสมุด	—	—	๑๐
๖. ห้องสมุดภาคปฏิบัติ	—	—	๓๐
รวม			๒๐๐

เฉลยข้อสอบวิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ. ต้น) พ.ศ. ๒๕๐๗

หมวด ค. วิชาบรรณารักษศาสตร์

ทวี มุขระโกษา และ ชลัช ถียะวนิช

ก. ภาคทฤษฎี ๑๒๐ คะแนน เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. ถาม ก. ห้องสมุดคืออะไร หลักการจัดห้องสมุด ๕ ประการตามหลักสากลคืออะไร จงอธิบาย

ตอบ ก. ห้องสมุดคือสถานที่ซึ่งรวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อันประกอบด้วยวิทยาการอันเป็นความรู้ ความคิดเห็นของนักปราชญ์ นักศึกษา นักวิทยาศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ และผู้ทรงคุณความรู้อื่น ๆ รวมทั้งความไพเราะงดงามของวรรณคดีอันเป็นสื่อจรรโลงใจ ความตื่นตัว महत्तरยในสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ และเรื่องราวอันชวนเพลินอารมณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้บรรลุผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด ซึ่งวางไว้เป็นหลักสากล ๕ ประการ หลักการจัดห้องสมุด ๕ ประการตามหลักสากล คือ:-

๑. เพื่อการศึกษา หมายถึงเป็นแหล่งกลางเพื่อการศึกษาของประชาชนโดยไม่เลือก เพศ วัย และพื้นฐานความรู้ เป็นตลาดวิชาที่ผู้สนใจสามารถเลือกสรรใช้ได้ทุกเวลาและโอกาส

๒. เพื่อความรู้ หมายถึงเพื่อสนองความใคร่รู้ใคร่เห็นอันเป็นธรรมชาติวิสัยมนุษย์ ไม่ว่าในเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่

๓. เพื่อการค้นคว้า หมายถึงเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าในวิทยาการให้แตกฉานลึกซึ้งเพื่อความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้น ๆ ต่อไป

๔. เพื่อความจรรโลงใจ หมายถึงเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในรสของความไพเราะงดงามในศิลปการเขียนตำนานภาษา และเกิดความซาบซึ้งใจในอุดม

คติอันก่อปรักถ่วงศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม เกิดความสุขหรรษาและเกิดความประทับใจ จนอาจเกิดเป็นแรงกระตุ้นให้ใคร่ประพันธ์เรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นเองบ้างก็เป็นได้

๕. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึงเพื่อเป็นแหล่งพักใจให้คลายจากความกังวล ความทุกข์ความกระวนกระวายใจ หรือเพื่อหาความรื่นรมย์ใจในยามว่าง

ถาม ข. ห้องสมุดมีความสำคัญและความจำเป็นต่อสังคมหรือชุมชนอย่างไรบ้าง

ตอบ ข. ห้องสมุดมีความสำคัญและความจำเป็นต่อสังคมหรือชุมชน ก็จะช่วยส่งเสริมปรับปรุงสังคม ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และการเศรษฐกิจได้

ก) ด้านการศึกษา จากแนวโน้มของการจัดการศึกษาในปัจจุบันดังกล่าวแล้ว ย่อมเป็นเครื่องสนับสนุนถึงความต้องการและจำเป็นที่จะต้องจัดห้องสมุด เพื่อส่งเสริมการศึกษาขึ้นในชุมชนเพราะห้องสมุดจะเป็นเสมือนแหล่งที่

(๑) นำผู้อ่านไปสู่ความรู้และวิทยาการใหม่ อันจะเป็นทางให้เกิดความกึกกิริเริ่มในทางสร้างสรรค์

(๒) รวบรวมตำราวิทยาการ ตลอดจนความรู้ ความเพลึกเพล็น เรื่องของชีวิตให้ผู้อ่านได้อ่านด้วยความใคร่ครวญ สนุกสนาน และนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน

(๓) ให้การแนะแนวในการอ่าน อันเป็นการสร้างวัฒนธรรมซึ่งเป็นคุณสมบัติอันมีค่าให้เกิดขึ้น

ข) ด้านวัฒนธรรม ห้องสมุดช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมได้หลายประการเช่น

(๑) หนังสือประเภทต่างๆที่มีอยู่ในห้องสมุดย่อมส่งเสริมวัฒนธรรมทั้งสิ้น เช่น หนังสือวรรณคดี ส่งเสริมให้เกิดความจรโลงใจ หนังสือศาสนาและปรัชญาช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในคุณธรรมความดี หนังสือประวัติศาสตร์ช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมและอารยธรรมของโลกหนังสือศิลปส่งเสริม ให้ซาบซึ้งในคุณค่าความงามของศิลปกรรมต่างๆ เป็นต้น

- (๒) ระเบียบข้อบังคับและข้อแนะนำการปฏิบัติตนในห้องสมุด จะช่วย ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมอันดีหลายประการ เช่น รู้จักรักษาสมบัติสาธารณะ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย รู้จักรรยาทในการสังคม มีความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น
- (๓) การรักษาและการตกแต่งห้องสมุดให้สะอาดเรียบร้อย และงดงามตา ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการรักษาความมีระเบียบและสะอาดเรียบร้อย
- (๔) เป็นแหล่งกลางเสนอข่าวความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลงและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติ ซึ่งจะช่วยให้เกิดพิจารณาพิจารณาถึงการควรและไม่ควรในการ คัดแปลงวัฒนธรรมต่างชาติ ให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย
- ค) ด้านเศรษฐกิจ ห้องสมุดช่วยส่งเสริมการเศรษฐกิจได้หลายทางคือ-
 - (๑) ช่วยส่งเสริมการผลิตหนังสือ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ห้องสมุด ให้เพิ่มจำนวนการผลิตและการจำหน่ายกว้างขวางขึ้น
 - (๒) ช่วยประหยัดรายจ่ายให้แก่ประชาชนผู้ยากจนที่มีนิสัยรักการอ่าน ให้ได้มีโอกาสอ่านหนังสือและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยไม่ต้อง สละเงินซื้อ
 - (๓) ช่วยสร้างคนที่มีความรู้ให้มากขึ้น อันเป็นทางโยงไปสู่ความสามารถ ในทางทำงานให้มีประสิทธิภาพและมีรายได้มากขึ้น
 - (๔) ช่วยให้พลเมืองได้ใช้เวลาอันมีค่าไปในทางที่เกิดประโยชน์
 - (๕) หนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุดสามารถช่วยให้ข้อคิดในเรื่องอาชีพการงาน ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถเลือกอาชีพ ได้ เหมาะสม กับ ความ สามารถ ความถนัดของตน ซึ่งจะเป็นผลดีในการประกอบการทำงานนั้นต่อไป

บุคคลผู้มีโอกาสได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ย่อมเกิดปัญญาในทางที่จะเสาะแสวงหาความสุขและความสำเร็จให้แก่ชีวิตของตนได้ตามควรแก่เอกัตภาพ ฉะนั้นห้องสมุดกับสังคมจึงมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สังคมที่เจริญย่อมจะขาดห้องสมุดเสียมิได้

เพราะเล็งเห็นแล้วว่า ห้องสมุดคือแหล่งที่ช่วยผลิตผู้ฉลาดรอบรู้ มีความสามารถ รู้จักตนเอง และมีวิจาร์ณญาณอันดี ซึ่งพลเมืองเช่นนี้เท่านั้นที่จะสามารถช่วยกันสร้างสังคมของตนให้เป็นปึกแผ่นเข้มแข็ง จนเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยกย่องแก่ชาวโลกทั่วไป

๒. ถาม เมื่อหนังสือมาถึงห้องสมุดแล้ว ก่อนที่จะนำออกให้คนยืมอ่าน จะต้องทำอย่างไรบ้าง

ตอบ ก่อนจะนำหนังสือออกให้คนอ่านยืมอ่าน จะต้องทำดังนี้

- (๑) เปิดหนังสือตรวจดูว่า มีอะไรชำรุดบ้าง การเข้าหน้าถูกต้องหรือไม่ ถ้าหนังสืออยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย ต้องรีบนำส่งคืนไปเปลี่ยนใหม่จากร้านค้าที่ส่งมา
- (๒) เปิดหนังสือให้ถูกต้องตามวิธีการป้องกันและรักษาหนังสือมิให้เสียหายเร็ว
- (๓) ประทับตราห้องสมุดลงในหนังสือ ตามตำแหน่งที่ซึ่งกำหนดไว้
- (๔) ลงทะเบียนหนังสือ
- (๕) จัดหมู่หนังสือ
- (๖) ทำเลขเรียกหนังสือ และเขียนเลขเรียกหนังสือลงบนสันหนังสือ
- (๗) จัดทำบัตรหนังสือ ของบัตร และบัตรกำหนดส่ง สำหรับหนังสือที่จะให้ยืมได้
- (๘) ทำบัตรรายการ และบัตรแจ้งหมู่หนังสือ
- (๙) นำหนังสือไปวางบนชั้นหนังสือ

๓. ถาม การจัดกรรมสิทธิ์ในห้องสมุดจะต้องถือหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง

ตอบ การจัดกรรมสิทธิ์ในห้องสมุด ต้องถือหลักเกณฑ์ดังนี้

- (๑) ให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ ในการที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หรือเดินไปตามชั้นหนังสือต่าง ๆ มีที่ว่างระหว่างโต๊ะ เก้าอี้ และชั้นหนังสือให้เพียงพอ
- โต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่ต้องอยู่ในสถานที่เห็นได้ง่าย และผู้ใช้ห้องสมุดเข้าถึงได้โดยสะดวก.

- (๒) จัดให้มีที่นั่งอ่านอย่างเพียงพอ มีชั้นวางหนังสือพอแก่จำนวนหนังสือ
- (๓) ให้สะดวกแก่การควบคุม โต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมห้องอ่านหนังสือ ควรอยู่ใกล้ทางเข้าออก
- (๔) ให้แสงงามตา และมีระเบียบ โต๊ะเก้าอี้ไม่วางเกะกะ ไม่เบียดเสียดกันเกินไป
- (๕) ให้เหมาะแก่การใช้สอย วัสดุภัณฑ์แต่ละชิ้นทำขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่ง ๆ จึงควรจัดวางให้อยู่ในที่ซึ่งเหมาะสม ให้ใช้ได้ง่ายที่สุด

๔. ถาม ที่เรียกว่า "สื่อทัศนวัสดุ" นั้นมีอะไรบ้าง จงอธิบายให้เข้าใจชัดว่า แต่ละอย่างนี้มีความสำคัญเพียงไร

ตอบ สื่อทัศนวัสดุ คือวัสดุที่ช่วยการฟังและการดู ได้แก่ รูปภาพ (Picture, Figure) กระดาษฉาย (Slide) หรือภาพเลื่อน (Filmstrip) ภาพนิ่ง (Microfilm) ภาพยนตร์ (Films, Pictures, Movie) เครื่องเล่นจานเสียง (Gramophone, Pick up Record) เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recorder) วิทยุและโทรทัศน์ (Radio and T.V.) แผนที่ (Maps) ลูกโลก (Globe) แผนภูมิ (Chart) วัสดุตัวอย่าง (Sample) วัสดุจำลอง (Model) เป็นต้น

วัสดุเหล่านี้ นับว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญมาก แม้จะไม่สามารถเห็นของจริงได้ด้วยตาตนเอง แต่ได้ให้เห็นจาก รูปภาพ กระดาษฉาย ภาพนิ่ง ภาพยนตร์ วัสดุจำลอง วัสดุตัวอย่าง เป็นต้น ก็จะช่วยให้เข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้ชัดเจนแจ่มกระจ่างยิ่งขึ้น แผนที่ ลูกโลก นั้นเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญมากในวิชาสังคมศึกษา รายการทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์เสียง ย่อมจะช่วยให้ได้ยินเสียงและได้เห็นภาพของบุคคลหรือสิ่งที่เราไม่สามารถจะเดินทางไปถึงได้ด้วยตนเอง ในทำนองเดียวกัน เครื่องเล่นจานเสียงและเครื่องบันทึกเสียงก็เป็นอุปกรณ์การสอนหลายวิชา รวมทั้งการเรียนภาษา ดนตรี และละคร จึงนับว่าสื่อทัศนวัสดุเหล่านี้มีความสำคัญในการศึกษาวิชาต่าง ๆ เป็นอันมากประการ.

๕. ตาม ก. จงบอกชื่อและประโยชน์ของข้อความต่าง ๆ ที่ปรากฏ อยู่ในบัตร รายการข้างล่างนี้ ตามลำดับที่เขียนกำกับไว้

๓๒๐ ม.ก.	รัฐประศาสนศาสตร์ _____ 2
	มาลัย หุวะนันท์ _____ 3
	การประชุมสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ ๒ องค์การรัฐประศาสน
	ศาสตร์, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๐๕ พระนคร, _____
คณะรัฐประศาสนศาสตร์, ๒๕๐๕.	_____ 6 _____ 7
8 _____ ๖๕ หน้า. ภาพประกอบ.	
๑. ชื่อเรื่อง ๒. รัฐประศาสนศาสตร์ _____ 9	

○

- ตอบ ก. (๑) เลขเรียกหนังสือ ประโยชน์ เป็นเครื่องบอกตำแหน่งที่ตั้งของหนังสือในห้องสมุด
- (๒) หัวเรื่อง ประโยชน์ ใช้เป็นเครื่องค้นหาหนังสืออ่านได้เมื่อผู้ใช้ห้องสมุดจำได้แต่เฉพาะหัวเรื่อง
- (๓) ชื่อผู้แต่งหนังสือ ประโยชน์ บอกให้รู้นามผู้เขียนหนังสือเล่มนี้
- (๔) ชื่อหนังสือ ประโยชน์ บอกให้รู้ชื่อหนังสือที่เขียนโดยผู้แต่งคนนี้
- (๕) สถานที่พิมพ์ ประโยชน์ เป็นเครื่องชี้ให้ทราบว่าหนังสือนี้พิมพ์ ณ ที่ใด
- (๖) ผู้พิมพ์โฆษณา ประโยชน์ เป็นเครื่องชี้ให้ทราบว่าหน่วยงานนี้เป็นผู้รับผิดชอบในการพิมพ์หนังสือนี้ออกเผยแพร่

- (๗) ปีที่พิมพ์หนังสือ ประโยชน์ เป็นเครื่องแสดงให้รู้ว่าหนังสือนี้พิมพ์ในปี ๒๕๐๕ และยังเป็นหนังสือใหม่อายุ
- (๘) บรรณลักษณะ ประโยชน์ บอกให้รู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของหนังสือ เช่น เป็นต้นว่ามีกี่หน้ามีภาพประกอบหรือไม่
- (๙) แนวสืบค้น ประโยชน์ บอกให้รู้ว่าบัตรรายการของหนังสือเล่มนี้มีกี่บัตร

ถาม ข. การทำบัตรรายการหนังสือตามทางวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น กำหนดให้ทำบัตรอย่างต่ำ ๓ บัตร คือ บัตรผู้แต่ง บัตรชื่อเรื่อง และบัตรหัวเรื่อง ทำไมจึงต้องทำถึง ๓ บัตร จะทำแต่เฉพาะบัตรใดบัตรหนึ่งไม่ได้หรือ จึงให้เหตุผล

ตอบ ข. จะทำแต่เฉพาะบัตรใดบัตรหนึ่งนั้นย่อมทำได้ แต่จะไม่ให้ประโยชน์เต็มตามความมุ่งหมายของห้องสมุด ทั้งเหตุผลต่อไปนี้

- (๑) ถ้าทำแต่เฉพาะบัตรผู้แต่ง ห้องสมุดก็จะขาดบัตรชื่อเรื่อง และบัตรหัวเรื่อง เพราะฉะนั้น ก็จะไม่สามารถค้นหาหนังสือให้แก่ผู้ที่จำชื่อหัวเรื่องและชื่อเรื่องได้
- (๒) ถ้าทำแต่เฉพาะบัตรชื่อเรื่อง ห้องสมุดก็จะขาดบัตรผู้แต่ง และบัตรหัวเรื่อง ในกรณีเช่นนี้ ก็จะไม่สามารถค้นหาหนังสือให้แก่ผู้ที่จำชื่อผู้แต่งหรือชื่อหัวเรื่องได้
- (๓) ถ้าทำแต่เฉพาะบัตรหัวเรื่อง ห้องสมุดก็จะขาดบัตรผู้แต่ง และบัตรชื่อเรื่อง ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถค้นหาหนังสือให้แก่ผู้ที่จำชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่งได้

๖. ถาม ในปัจจุบันนี้ ห้องสมุดโรงเรียนส่วนมากนิยมใช้การจัดหมู่หนังสือแบบไหน จงอธิบายหลักใหญ่ ๆ ในการจัดหมู่หนังสือแบบนั้นมาพอให้เห็นที่เข้าใจ

ตอบ ในปัจจุบันนี้ ห้องสมุดโรงเรียนส่วนมากนิยมใช้การจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวอี้

ผู้ที่ค้นึกการแบ่งหมู่หนังสือแบบนี้ได้แบ่งวิชาการต่าง ๆ ออกเป็น ๙ หมวด โดยใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทน สำหรับเรื่องอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไป

รวมทั้งวิทยานุกรม ไม่อาจจัดไว้กับหมวดหนึ่งหมวดใดโดยเฉพาะ ก็จัดรวมไว้ใน
หมวด ๐๐๐ อันเป็นหมวดที่ ๑๐

ทั้งสิบหมวดใหญ่ๆ มีดังนี้คือ:-

๐๑๐ เบ็ดเตล็ด	๕๐๐ วิทยาศาสตร์
๑๐๐ ปรัชญา	๖๐๐ วิทยาศาสตร์ประยุกต์
๒๐๐ ศาสนา	๗๐๐ ศิลปะ และการบันเทิง
๓๐๐ สังคมศาสตร์	๘๐๐ วรรณคดี
๔๐๐ ภาษาศาสตร์	๙๐๐ ประวัติศาสตร์

๗. ถาม ถ้าท่านมีเงินงบประมาณจำนวนหนึ่ง จะซื้อหนังสือนวนิยายเข้าห้องสมุดของท่าน
ท่านจะมีหลักเกณฑ์ในการเลือกอย่างไรบ้าง จงตอบมาเท่าที่สำคัญๆ เพียง ๖ ข้อ
พร้อมกับอธิบายประกอบให้เข้าใจ

ตอบ หลักเกณฑ์ในการเลือก

- ก. ประเภท เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น นิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่องรัก เป็นต้น
- ข. ผู้แต่ง เป็นนักเขียนใหม่หรือมีชื่อเสียงมานานแล้ว
- ค. วิธีเขียน เป็นการบรรยายหรือเล่าเรื่อง ละเอียดยหรือพูดพอเข้าใจ ไพเราะ
หรือพูดตรงไปตรงมาเป็นต้น
- ง. ตัวละคร เป็นจริงหรือไม่ เลิศลอยหรือชั่วช้าเกินที่จะเป็นไปได้หรือไม่ เป็นต้น
- จ.เค้าโครงเรื่อง สมเหตุสมผลหรือไม่ น่าสนใจเพียงใด จบลงอย่างสมหวัง
หรือเศร้าสร้อย เป็นต้น
- ฉ. การสนทนา มีการสนทนามากน้อยเพียงใด หรือไม่มีเลย ถ้ามี น่าอ่านเหมาะสม
กับตัวละครหรือไม่เพียงใด
- ช. ฉาก เป็นฉากจริงหรือไม่ หรือสมมุติขึ้น ถ้าเป็นฉากจริง บรรยายได้ถูกต้อง
ต้องเพียงใด
- ซ. ยุค และ สมัย ถ้าเป็นเรื่องอิงประวัติศาสตร์ เกิดขึ้นในยุคสมัยใด สมเหตุสมผล
เข้ากับท้องเรื่องหรือไม่

- ฉ. ข้อเท็จจริงบางประการ ถูกต้องหรือไม่เพียงใด
- ญ. แรงจูงใจของผู้แต่ง มีแรงจูงใจเกี่ยวกับชีวิต ตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ เพียงใด
- ฎ. ได้รับความนิยมมานานเพียงใดแล้ว
- ฏ. ให้คุณประโยชน์อย่างใดหรือไม่ คำนึงกับเวลาที่เสียไปหรือไม่ เกิดความเบิกบานสนุกสนานหรือไม่
- จ. แสดงให้เห็นและรูถึงชีวิตอย่างไร (ใน ๑๓ ข้อนี้ตอบเพียง ๖ ข้อก็จะได้คะแนนเต็ม)

๘. ถาม เด็กหญิงวิไล นักเรียน ป.๖ อยากให้ท่านช่วยเลือกหนังสือสำหรับอ่านระหว่างปิดภาคปลาย ๒ เล่ม เป็นหนังสือประเภทนิทาน จะเป็นนิทานของชาติใดก็ได้ ขอให้เป็นภาษาไทย แต่ไม่ต้องการเล่มเล็ก ๆ เพราะจะพกเอาไว้อ่านหลาย ๆ วัน มิฉะนั้นจะอ่านจบเสียก่อนเปิดเทอม กะว่าจะอ่านวันละ ๑ เรื่องย่อย ๆ จงบอกชื่อหนังสือนิทาน ๒ เล่มที่ท่านเลือก และจงกล่าวถึงหนังสือ ๒ เล่มนั้นอย่างย่อ ๆ หน่อย

ตอบ ผู้ตอบบอกชื่อนิทานมา ๒ ชื่อ บอกชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ แก่โครงเรื่องย่อ ๆ จำนวนนิทานในหนึ่งเล่ม (หรือความหนาของหนังสือ) โดยประมาณ ก็ได้ คะแนนเต็ม ชื่อหนังสือต้องมีจริง ๆ ไม่ใช่สมมุติเอาเอง (คำถามข้อนี้เป็น การบังคับให้ผู้เข้าสอบต้องอ่านหนังสืออยู่เสมอ และจำเรื่องราวได้พอประมาณ ทั้งนี้ไม่จำเพาะในวิชาใดวิชาหนึ่ง ก็ต้องอ่านกันทุกวิชา เล่มไหนที่ติดใจเอาไว้ วิชาละ ๒-๓ เล่ม ๆ

ตัวอย่างชื่อหนังสือนิทาน

(๑) ชุมนุมนิทานคติ	(๗) นิทานรอบกองไฟ
(๒) นิทานชีวิตแบบไทยไทย	(๘) นิทานเอกของญี่ปุ่น
(๓) นิทานภาษิตนานาชาติ	(๙) นิทานหลายชาติ
(๔) ชุมนุมนิทานประวัติศาสตร์	(๑๐) รวมชุดนิทานโกหก
(๕) ยอดนิทานของโลก	(๑๑) นิทานนานาชาติ
(๖) นิทานพื้นบ้านของไทย	(๑๒) เทพนิยายของกริมม์

๘. ถาม บรรณารักษ์ผู้ให้บริการคำถามจะต้องรู้จัก ลักษณะเฉพาะของ หนังสืออ้างอิงที่จะใช้ตอบปัญหาต่างๆ ได้ถูกต้อง จึงบอกว่าหนังสืออ้างอิงต่อไปนี้ให้คำตอบปัญหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง

ก. พจนานุกรม

- ตอบ (๑) เกี่ยวกับความหมายของคำ
(๒) เกี่ยวกับการสะกดของคำ
(๓) เกี่ยวกับการใช้ของคำ
(๔) เกี่ยวกับการออกเสียงของคำ
(๕) เกี่ยวกับคำย่อของคำต่างๆ

ข. สารานุกรม

- ตอบ (๑) เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ชีวิตประวัติ, ประวัติของสิ่ง
ประกิจธุรกิจกันใหม่ๆ เป็นต้น
(๒) เรื่องราวทั่วไป เช่น เหตุการณ์สำคัญๆ ของโลก สถิติทั่วๆ
ไป เป็นต้น

ค. พจนานุกรมภูมิศาสตร์และหนังสือแผนที่

- ตอบ (๑) ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
(๒) คำอธิบายชื่อทางภูมิศาสตร์
(๓) ระยะทางต่างๆ

๑๐. ถาม ก. หนังสืออ้างอิงที่ดีมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ตอบ ก. หนังสืออ้างอิงที่ดีมีลักษณะดังนี้ คือ—

- (๑) มีหลักฐานยืนยัน
(๒) มีเนื้อเรื่องต่างๆ ตรงตามที่เรารวบรวมหรือผู้แต่งระบุไว้
(๓) มีเนื้อหาที่ง่ายตามวัตถุประสงค์ในการทำ เช่น ทำเพื่อเด็ก เพื่อ
ผู้ใหญ่
(๔) มีการจัดลำดับและเรียบเรียงที่ค้นได้สะดวก หรือมีดัชนีช่วยกัน
(๕) มีความถูกต้อง
(๖) มีรูปเล่มถูกต้อง

ถาม ข. มีผู้อ่านมาถามหาเรื่องราวย่อๆ เกี่ยวกับ “ ประเพณีทอดกฐิน ” เมื่อท่านพยายามตรวจกับคำตอบจากหนังสืออ้างอิงทุกๆ เล่มใน ห้องสมุด ของท่านแล้ว ปรากฏว่าไม่สามารถจะหาคำตอบได้ ท่านจะทำอย่างไรต่อไป.

- ตอบ ข. (๑) หาจากหัวเรื่องและชื่อเรื่องในตู้บัตรรายการ
(๒) หาจากหนังสือบนชั้นทั่วๆ ไป
(๓) หาจากจุลสาร
(๔) หาจากบทความวารสาร

ตำนักพิมพ์คลังวิทยา

๗๒๔ วัชรบุรพา โทร. ๒๔๕๔๖ พระนคร

จัดพิมพ์หนังสือต่าง ๆ คือ

ชุดวรรณคดี และพระราชพงศาวดาร ฉบับหอสมุดแห่งชาติ, พงศาวดารจีนชุดมาตรฐานสำนวนเดิม, พระนิพนธ์กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (น.ม.ส.), พระนิพนธ์พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์, ชุดของเสฐียรโกเศศ, ชุดของสวามีสัตยานันท์ปรี, สารคดีธรรมชุดของภิกขุ ปัญญานันทะ และ พ.อ. ปิ่น มุทุกันต์, นอกจากนี้ยังมีชุดสารคดีความรู้ทั่วไป, ประวัติศาสตร์และท้องถิ่น, ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ, นิทาน และ ตำราวิชาการเป็นจำนวนมาก ซึ่งเหมาะสำหรับนักศึกษา และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง.

ท่านบรรณารักษ์ โปรดติดต่อขอรายชื่อหนังสือได้จากสำนักพิมพ์คลังวิทยา โดยตรง และยินดีลดเปอร์เซ็นต์ให้เป็นพิเศษ.

บทบรรณาธิการ

แหล่งทรัพยากร

ในปัจจุบันนี้ รัฐบาลกำหนดความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงมาตรฐานของประชาชนในหมู่บ้านชนบทให้ดีขึ้น มีแผนการแน่วแน่โดยจัดตั้งคณะกรรมการบริหารและประสานงาน เพื่อนำทรัพยากรทั้งหมดของรัฐ ร่วมด้วยกำลังความสามารถของเจ้าหน้าที่ให้ออกไปดำเนินการในชนบทให้มีประสิทธิภาพเต็มที่ แผนการนั้นเรียกว่าแผนการพัฒนาการชุมชนแห่งชาติ ซึ่งกระทำโดยอาศัยหลัก "การช่วยตัวเองของประชาชน" เป็นหลักสำคัญ เพื่อขจัดความยากจน ความเจ็บไข้ และความไม่รู้หนังสือ.

การจัดความยากจนนั้นดำเนินการส่งเสริมอาชีพหลักในท้องถิ่นให้ดีขึ้น ให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และยังสนับสนุนให้มีอาชีพรองหรือทำอุตสาหกรรมในครอบครัวขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มพูนรายได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้มีรายได้พอเหมาะสมกับอัตภาพของแต่ละคน.

การจัดความเจ็บไข้ก็ด้วยการแนะนำในเรื่องอนามัย เรื่องโรคติดต่อ เรื่องน้ำใช้ และการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ พร้อมทั้งจัดตั้งสถานอนามัยเพื่อการป้องกันและบำบัดรักษาโรค สืบสวนและชุกบ่อน้ำ จัดทำการประปา จัดส่งแพทย์พยาบาลออกไปบำบัดรักษาเป็นครั้งคราว เป็นต้น

สองโครงการนี้เป็นโครงการปัจจุบันที่ต้องจัดทำขึ้นทันที เพื่อให้ได้ผลทันต่อบกาล เพราะว่าถ้าประชาชนมีอนามัยดี การประกอบอาชีพย่อมได้ผลดี เป็นการส่งเสริมที่เห็นผลได้ในเวลาสั้น.

ส่วนประการที่สามคือการ ขจัดความ ไม่รู้หนังสือทำได้ด้วยดำเนินการจัดตั้ง โรงเรียน จัดตั้งศาลาประชาคมเพื่อการฝึกอบรมและชี้แจงแนะนำต่าง ๆ และจัดตั้งห้องสมุดขึ้น โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่เห็นผลได้ในระยะยาว โดยผลจะปรากฏชัดเจนในภาย

หลัง แต่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดโครงการขึ้น ^{๕๕๖} ทั้งนี้เพราะเห็นชัดอยู่แล้วว่า ผู้ศึกษา
มีความรู้จะเป็นพลังช่วยตนเองได้ ทั้งในด้านการทำมาหากินและการอนามัย อาจจะ
สามารถจับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยทางหนึ่งจากการอ่านหนังสือ การจัด
ห้องสมุดขึ้นจึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่ง ^{๕๕๗} ทั้งนี้ด้วยห้องสมุดเป็นแหล่งที่รวบรวมเอกสาร
ที่ให้ความรู้ต่าง ๆ มีบริการที่ช่วยส่งเสริมการอ่านอีกหลายประการ โดยการดำเนินการ
ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ซึ่งก็คือบรรณารักษ์นั่นเอง.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์
เป็นประจำทุกปี ซึ่งความร่วมมือกับทางราชการและจัดดำเนินการเอง มีผู้มาเข้าอบรมเป็น
จำนวนมากทุก ๆ ครั้ง ทำให้ได้ผู้มีความรู้ทางวิชาการห้องสมุดเป็นจำนวนมาก สามารถ
ดำเนินกิจการของห้องสมุดได้

ผู้เข้าอบรมนี้ส่วนมากเป็นครูที่มาจากต่างจังหวัดแทบทุกจังหวัดทั่วประเทศ จัด
ได้ว่าบุคคลเหล่านี้เป็นแหล่งทรัพยากรอันเป็นกำลังไฟศาล ถ้าหากพิจารณาให้ถ่องแท้และ
นำมาใช้ร่วมในโครงการขจัดความไม่รู้หนังสือก็จะมีผลดี แก่การจัดตั้งห้องสมุดหรือหน่วย
ห้องสมุดเคลื่อนที่เพื่อการพัฒนาชุมชน ที่จะจัดขึ้น ในตำบลต่าง ๆ ในชนบทเพื่อช่วย
ส่งเสริมความเจริญในเศรษฐกิจ, สังคมและการศึกษาของชุมชนนั้น ๆ โดยจัดครูผู้รับ
การอบรมแล้วที่มีภูมิสำเนาในท้องถิ่นออกไปช่วยดำเนินการในเรื่องห้องสมุดนี้ในระยะเริ่ม
แรกก่อน และต่อไปในภายหลังเมื่อได้ฝึกหัดแนะนำเจ้าหน้าที่ที่จะประจำทำงานต่อไป จน
สามารถดำเนินการได้เอง จึงมอบให้เจ้าหน้าที่นั้น ๆ ไป หรือในระยะแรกขณะที่ไปช่วย
ปฏิบัติการอยู่ จัดส่งเจ้าหน้าที่ที่จะทำงานประจำต่อไปฝึกอบรมยังสถานที่ที่จะสามารถให้
การอบรมหรือฝึกหัดปฏิบัติได้ เช่นห้องสมุดประชาชนจังหวัดก่อน เมื่อเจ้าหน้าที่มีความ
เข้าใจสามารถพอที่จะดำเนินงานได้จึงให้กลับมาปฏิบัติการ กรณีนี้หากครูผู้เข้าอบรมมาแล้ว
นั้นไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้เป็นประจำ อาจสามารถมาช่วยแนะนำให้ได้เป็นครั้งคราว
จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการไปได้โดยเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น.

ฉนั้นจึงเห็นได้ว่าการจัดตั้งห้องสมุดในชนบทเพื่อการพัฒนาการชุมชน ด้วยวิธีการนี้อาจจะสำเร็จผล เพราะเหตุว่าการดำเนินงานห้องสมุดนั้นเป็นเทคนิคเฉพาะวิชา ผู้จะเข้าดำเนินงานจำเป็นต้องมีความรู้ ในวิชานี้พอสมควร จึงจะดำเนินการให้มี ประสิทธิภาพได้ ถ้าผู้ที่ดำเนินการโดยปราศจากความรู้ในเรื่องห้องสมุด กิจการห้องสมุดจะไม่สมบูรณ์ให้ผลไม่เต็มตามที่สมความมุ่งหมาย ห้องสมุดที่ดีทำให้ประชาชนสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและอาจจะช่วยตนเองได้.

การพิจารณานำทรัพยากร ส่วนนี้มาใช้เพื่อช่วยในการพัฒนาชุมชน ด้านจิตใจ ความไม่รู้หนังสือ เพื่อส่งเสริมให้มาตรฐานของประชาชนในหมู่บ้านชนบทดีขึ้น จึงเป็น การสมควรอย่างยิ่ง.